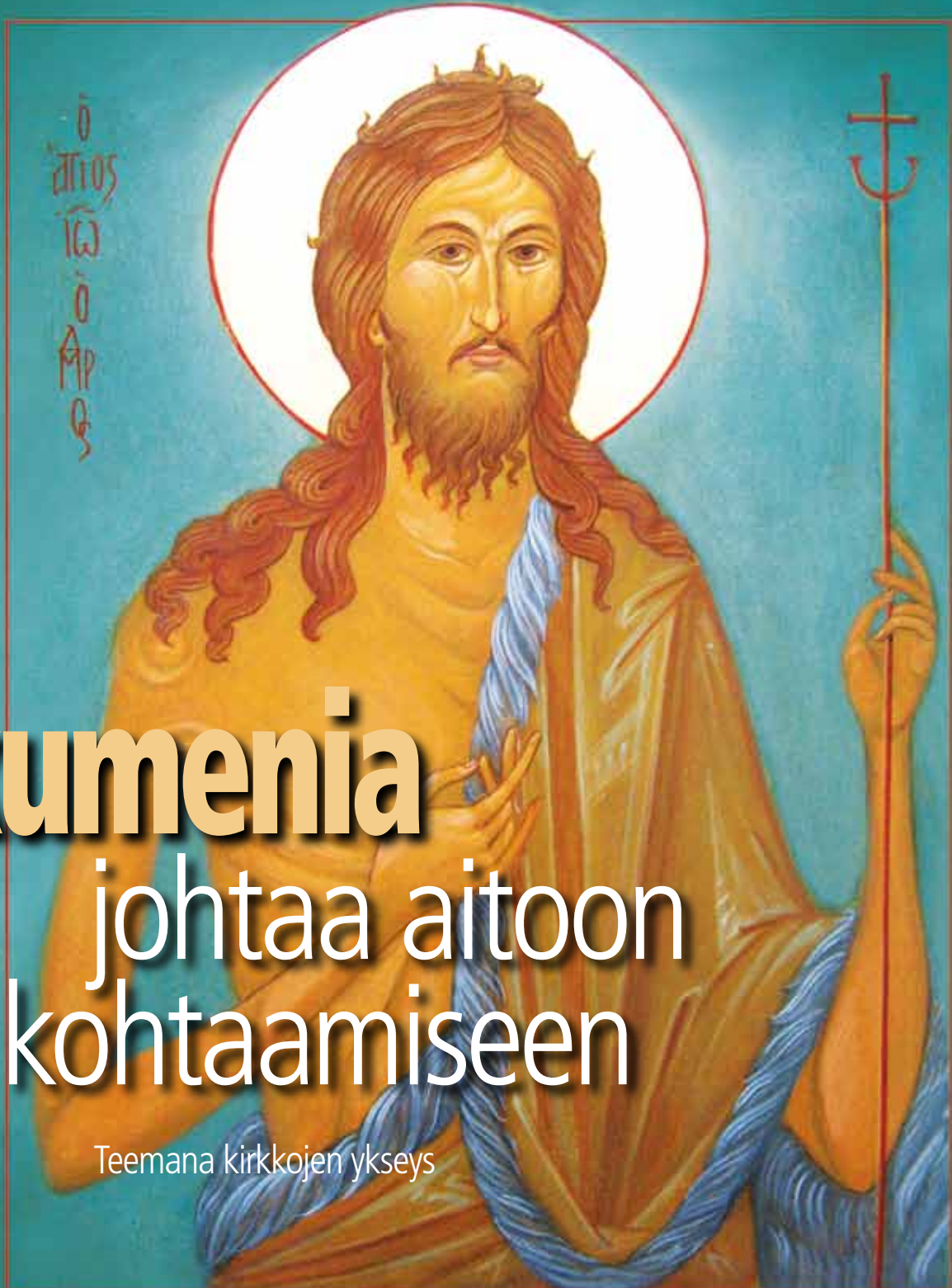

ANALOGI

3

2011

HAMINAN, HÄMEENLINNAN, KOTKAN, LAHDEN, LAPPEENRANNAN, TAMPEREEN JA TURUN ORTODOKSISET SEURAKUNNAT 16.6.2011

Ekumenia johtaa aitoon kohtaamiseen

Teemana kirkkojen ykseys

ANALOGI HAASTATTELEE

4–8 Ekumenian matkaan liittyy keskeneräisyyden sietämistä

Outi Vaskon haastattelu.

Kari M. Ranttilä

KIRKON YKSEYDEN ETSINTÄÄ

10–12 Eurooppalaista ja ortodoksista ekumeniaa

Isä **Veikko Purmonen**

EKUMENIAN LINJAUKSIA

13 Ekumeniaa tänään ja huomenna

Arkkimandriitta **Andreas**

PAIKALLISTA EKUMENIAA

14–16 Ekumeniaa Oulussa

Pastori **Veijo Koivula**

LÄHETYSTYÖ JA EKUMENIA

17–19 Ortodoksiset kirkot matkalla maailmaan

Aino Nenola

EKUMENISEN PATRIARKAATIN TOIMINTAA

19 Ortodoksit keskusteluissa katolisen kirkon ja islamin kanssa

AUTTAMISEN EKUMENIAA

20–21 Kirkko sosiaalisen työn verkossa

Riina Nguyen

PAPPIEN JA SEURAKUNTALAISTEN KOHTAAMINEN

21 Kirkkokahveilla

Raija Sillanpää

22 KIRJA-ARVIO

Pirkko Siili

SYKETTÄ SEURAKUNNISSA 24–36

ORTODOKSINEN LÄHETYS RY.

Suomalaista

ruohonjuuritaso ekumeniaa lähetystyössä: maisteri Jaso Pössi kertoo Pyhästä Kolminaisuudesta tansanialaisille ortodoksinuorille kesällä 2010, ks. ss. 17-19.

VAKIOPALSTAT

- 3 Pääkirjoitus**, Kari M. Ranttilä
- 3 Ajassa liikkuu**, isä Ion Durac
- 9 Metropolialta**, Ambrosius
- 16 Arkkipiispan kolumni**
Arkkipiispa Leo
- 22 Luostaripalsta**
Nunna Kristoduli
- 23 Musiikkikolumni**
Jaakko Olkinuora
- 38 Lapset ja nuoret**
Leena Lomu
- 39 Sarjakuva Hanski & Minttu**
Tuomas Hytönen

LIITE Jumalanpalvelukset ja seurakuntien toiminta

- 2–5 HAMINA Kouvola
- 6–8 HÄMEENLINNA Forssa
- 9–10 KOTKA Loviisa
- 11–13 LAHTI Heinola, Hyvinkää
- 14–17 LAPPEENRANTA Imatra
- 18–21 TAMPERE Pori
- 22–23 TURKU Rauma, Salo

Ajassa liikkuu

Metropoliitta Ambrosius painottaa:

Ei pappeja valtuustoon

Ensi marraskuussa järjestetään seurakunnanvaltuuston vaalit.

Mitä piispana sanot tulevista vaaleista?

– Pidän tärkeänä, että seurakunnan jäsenet äänestävät innokkaasti vaalissa. Tavoitteena on seurakunnan yhteinen etu, ja pois jää kaikki kuppikunta-ajattelu.

Mitä mieltä olet siitä, että pappi asettuu ehdolle?

– Toivon, ettei pappia tai diakonia aseteta ehdolle valtuustoon. Meidän tulisi enemmänkin tehdä tilaa seurakuntalaisten omalle asiantuntemukselle ja vastuunotolle.

Millainen on hyvä seurakunnanvaltuuston jäsen?

– Valtuustoon tarvitaan miehiä ja naisia, jotka aktiivisesti toimivat seurakunnassa. Tarvitsemme nuoria ja vanhoja, eri ammattien edustajia ympäri seurakuntaa.

Analogi

RADIO • TV

LA 18.6. RADION aamuhartaus, kirkkoherra Iivo Suvanto, Joensuu	Heinävesi, Lintulan luostarin Pyhän Kolminaisuuden kirkko
LA 16.7. RADION aamuhartaus, kirkkoherra Timo Honkaselkä, Kuopio	TI 19.7. RADION iltahartaus, isä Veli-Matti Antikainen, Uusi-Valamo
LA 6.8. RADION aamuhartaus, isä Heikki Honkamäki, Tampere	SU 31.7. RADIO, seitsemännen helluntainjälkeisen sunnuntain liturgia klo 11–12, Kirkkonummi, Jumalansyntyttäjän Suojeluksen kirkko Jorvaksessa
LA 27.8. RADION aamuhartaus, projekti-päällikkö Riina Nguyen, Helsinki	SU 14.8. RADIO, yhdeksännen helluntainjälkeisen sunnuntain liturgia klo 11–12, Tampere, Pyhän Aleksanterin Neviskin ja pyhän Nikolaoksen kirkko
TI 21.6. RADION iltahartaus, rehtori Sirpa Koriala, Uusi-Valamo	SU 28.8. RADIO 11. helluntainjälkeisen sunnuntain liturgia klo 11–12, Kitee, Pyhän Nektarios Eginalaisen kirkko
TI 16.8. RADION iltahartaus, lähetyssihiteeri Aino Nenola, Helsinki	
SU 17.7. RADIO, viidennen helluntainjälkeisen sunnuntain liturgia klo 11–12,	

Seuraava Analogi 4/11 ilmestyy 1. syyskuuta. Siihen tuleva aineisto on jätettävä toimitukseen viimeistään **keskiviikkona 3. elokuuta**. (Vuoden viimeinen numero 5 ilmestyy 27.10., aineisto siihen jätettävä 28.9.)

■ TÄMÄN LEHDEN ON SINULLE TILANNUT OMA SEURAKUNTASI

- **Julkaisija:**
Haminan, Hämeenlinnan, Kotkan, Lahden, Lappeenrannan, Tampereen ja Turun ortodoksiset seurakunnat
 - **Kustantaja:**
Kustannusosakeyhtiö Kotimaa
Kahdestoista vuosikerta, painosmäärä 10 200 kpl.
 - **Päätoimittaja:**
Kari M. Ranttilä, puh. 040 550 6272
 - **Graafikko:**
Heikki O. Jokinen, puh. 050 524 6007
ho.jokinen@kolumbus.fi
 - **Toimitus:**
Rautatienkatu 52 E, 13210 Hämeenlinna
 - **Sähköposti:**
analogi@kotimaa.fi tai
analogi.toimitus@pp.inet.fi
 - **Tilaaminen ja osoitteenmuutokset:**
Tampereen kirkkoherranvirasto,
Suvantokatu 10 A, 33100 Tampere, puh. 020 610 0355 (ti–pe klo 9–13)
 - **Julkaisuneuvosto:**
Kirkkoherra Ion Durac (pj.), kirkkoherra Timo Tynkkynen (vpj.), kirkkoherra Markus Aroma, kirkkoherra Leo Huurainen, kirkkoherra Aki Leskinen, (Kotkan kirkkoherra), kirkkoherra Markku Toivanen, päätoimittaja Kari M. Ranttilä, Maria Hokkinen, Marita Jouhki-Inkinen, Mikko Junes, Leena Karjalainen, Leena Lomu, Eeva Manni ja Marita Nieminen, Satu Timonen.
 - **Toimituskunta:**
Mikko Junes, Esko Nikander, Simo Ojanen
 - **Tilaushinta**
21 euroa/vuosi
Lehti ilmestyy viisi kertaa vuodessa
 - **Ilmoitushinnat (sis. alv):**
1/1-sivu 1200 euroa, ½-sivua 650 euroa
¼-sivu 500 euroa, 1/8-sivu 250 euroa, ks. verkkosivuilta mediakorttia
 - **Ilmoitusmyynti** (kaupalliset ilmoitukset):
Kotimaa-Yhtiöt Oy, myyntineuvottelija
Vappu Kuusiniemi, puh. (014) 619 824 tai
040 486 6726, vappu.kuusiniemi@kotimaa.fi;
aineistot: ilmoitusmyynti@kotimaa.fi.
- Painopaikka: Kirjapaino Uusimaa,
Porvoo 2011
ISSN 1458-9257
Jakelu: Itella Posti oy.

Juhlaikoni

VIVI RUOTTINEN

Kahdentoista apostolin juhla, 30. kesäkuuta

Kannen ikoni Vivi Ruottinen

www.ort.fi/analogi
16. KESÄKUUTA 2011

Kari M. Ranttilä
(Isä Hariton)

Ekumenia kysyy luonnetta

Ekumeeninen toiminta on usein vastavuoroista. Se kysyy sen harjoittajilta oman itsensä tuntemusta, ja siltä, jonka kanssa suhteita hoidetaan, suostumista siihen, millä tavoin me itsemme määrittelemme. Kun suostuminen on vaikeaa, joudumme neuvottelemaan ja pohtimaan itseämme tuon toisen kannalta ja samalla oppimaan ulkopuolista tarkastelukulmaa siihen, mitä itsestämme ajattelemme. Tämä vastavuoroisuus on oppimisen tulosta, se ei koskaan käy itsestään, ja siksi ekumenia kysyy luonnetta. Me olemme oman itsemme parhaimpia tuntijoita, mutta kun joku osaa määritellä meidät uudella tavalla, joudumme oppimisen prosessiin. Me selvitämme itsessämme sen, mitä olemme ja mitä tuo toinen meistä ajattelee omasta näkökulmastaan. Tähän myöntyminen on oppimista syvässä mielessä, ja tämä on usein sama asia kuin muunkin inhimillisen oppimisen laita on. Olemme aina avoimia oppimaan, kunhan oppi on meille turvallista, mutta kun uusi jotenkin vaarantaa aiemat käsityksemme ja oppimamme, joudumme vaikeuksiin ja kysymään ihmetellen, voimmeko hyväksyä nuo toisen määritelmät itsestämme. Sellainen kysyy luonnetta, mutta luonnetta voi myös kasvattaa.

Kirkon perinne on kasvanut itsetuntemuksen avulla. Koko läpikäyty historia on oppimisen aikaa, ja siitä syntyneet käytännöt ja tavat ilmaisevat uskon tapaa ja laatua. Kirkon itseymmärrys on lähtökohdissaan Hengen oppimisprosessin tulosta. Henki opettaa, ja kirkko oppii Pyhän Hengen läsnäolosta kirkon vaiheissa ja historiassa. Vastavuoroisuus ilmaisee historian lainalaisuuksia, jotka ohjaavat itseymmärrystä kirkossa. Siitä syntyy kirkon todellisuus on kunkin ajan ja paikan todellisuutta, ja sitä on myös sen tietoinen kehittäminen opillisen pohdinnan tuloksena. Kirkkoa ohjaava todellisuus on monitahoinen opin ja kokemuksen yhteys, ja tässä keskeistä on se muotoutumisen prosessi, jota kirkko itsessään käy. Tämän asettaminen ekumeenisen tarkastelun alaiseksi kysyy luonnetta. Silti se myös kasvattaa ja opettaa.

Ortodoksisen kirkon ekumeniapyrkimyksiä ohjaa se todellisuus, joka on syntynyt vuosisatojen aikana kanssakäymisessä ajan yhteiskuntien ja muiden kirkkojen kanssa. Ekumenia on ikään kuin peilipinta, josta näkee itsensä mutta erottaa kauempaa myös muutkin. Tällaisen peilin kanssa tulee olla varovainen, miten siitä itseään katsoo, sillä olojen muuttuessa myös kuva itsestämme muuttuu aina valaistuksen ja ympäröivän todellisuuden mukaan. Kirkon todellisuus on peilien todellisuutta, me peilaamme itseämme ekumenian todellisten peilien välityksellä. Se mitä niistä näemme, on kuva itsestämme, ja kun määrittelemme omia piirteitämme, me puhumme aina peilikuvasta, ulkopuolisesta todellisuudestamme, jossa aina myös toiset meitä katselevat. Olemmeko sama omassa peilissämme ja sen ulkopuolisessa todellisuudessa, on usein vain tahdon kysymys. Ekumenia kysyy luonnetta nähdä itsemme toisten silmin.

PUHEENJOHTAJALTA, ISÄ ION DURAC

Ortodoksisessa kirkossa ekumenia synnyttää erilaisia tunteita. Jotkut hyväksyvät ekumenian innostuneena, kun taas jotkut eivät halua edes kuulla siitä. Suomessa ekumeeniset suhteet toimivat jopa niin hyvin, että sille on vaikea löytää vertailukohtaa muista maista, vaikka Suomessa toinen kansankirkko on ortodoksinen kirkko ja toinen luterilainen kirkko. Kun puhumme kirkosta yleisesti ja ekumeniasta erityisesti meidän pitää muistaa Vapahtajan sanat: ”Älkää luulko, että minä olen tullut lakia tai profeettoja kumoamaan. En minä tullut kumoamaan, vaan toteuttamaan.” (Matt. 5:17)

KUVAT KARI M. RÄNTILÄ

Ekumenian matkaan liittyy

keskeneräisyyden sietämistä

Outi Vasko valittiin toukokuun lopussa arkkipiispan teologiseksi sihteeriksi. Tehtävää hän on hoitanut jo viime syyskuusta alkaen.

Outi Vaskon mielestä on hyvä pohtia, miksi olemme mukana kirkkojen välisessä ekumeenisessa työssä. Hänelle osallistuminen ekumeniaan nousee omasta uskonvakaumuksesta.

seen, koska hallintokäytänteissä suhteessa nyky-yhteiskuntaan on vanhentuneisuutta.

– Tarvitsemme vuoropuhelua siitä, miten kirkkomme hallinnossa tuodaan yhteen kirkkomme kokemus ja nykypäivän yhteiskunnan vaatimukset.

Outi sanoo oppineensa työssään perushyveitä.

– Ehkä tuntuu hurskastelulta, mutta olen oppinut kärsivällisyyttä ja nöyryyttä. Kirkko on yhteisönä ja työyhteisönä sellainen, jossa asiat etenevät aika hitaasti. Olisi kiva nähdä työnsä tuloksia nopeasti, mutta niin ei tapahdu, vaan on ajateltava, että teemme työtä tulevaisuutta varten.

Kirkko on pitkälti miehinen työyhteisö, ja Outilla on siitä oma näkemyksensä.

– Naishenkilönä olen kohdannut monenlaista, mutta en koe, että minua olisi kohdeltu väärin. Päinvastoin, monet ovat olleet iloisia ja suhtautuneet myönteisesti siihen, että meidän kirkkomme ja arkkipiispa **Leo** haluaa ottaa naisen hoitamaan teologista ja hallinnollista tehtävää, jota on perinteisesti pidetty diakoniksi vihityn miehen paikkana. Ortodoksisten kirkkojen keskuudessa tämä on harvinaista ja esimerkillistä.

Hän tosin tietää, että ennakkoluulojakin esiintyy. Toisaalta ekumeenisissa yhteyksissä nimenomaan protestanttiset kirkot ovat pitäneet hänen tehtävänsä merkinä ortodoksisen kirkon edistysaskeleesta. Ei niinkään feministiteologisesti, vaan siinä mielessä, että ihmisten asiantuntemusta kunnioitetaan.

– Kohtaan myös paljon kokemuksia siitä, että ihmiset ovat monella tavalla pettyneitä kirkon hallintoon. Monet ulkomailla ja kotimaassa ortodoksisen kirkon tehtävissä toimivat ja toimineet ystävät ja tuttavat ovat sanoneet, että tämä työ on todella raskasta ja uuvuttavaa. Kyynistyminen on helppoa. Toivon, etten itse joudu siihen tilanteeseen.

Kyynistymiseenkin voi Outin mielestä olla ratkaisu.

– Ajattelen itse vielä aika vihreänä työelämän ihmisenä, että nykymaailman yleinen piirre on se, että työtehtävät vaihtuvat, emmekä tee koko elämäntamme samassa työpaikassa. Tämä on tervetullutta myös meidän kirkkoamme. Haluaisin rohkaista ihmisiä aina välillä vaihtamaan työpaikkaa, se estää kyynistymistä ja urautumista ja auttaa jaksamaan.

Outi näkee itselleen tulevaisuudessa muitakin uramahdollisuuksia.

– En pidä työurani kannalta välttämättömänä, että tekisin koko loppuelämäni kirkon työtä. Kymmenen vuoden päästä voisin olla vaikkapa jonkin yrityksen palveluksessa ja antaa sitä kautta kristillisen todistukseni.

EKUMEENISET SUHTEET KOTIMAASSA

Outi toteaa, että kirkkolain mukaan ulkomaan- ja ekumeenisten suhteiden johto kuuluu arkkipiispalle ja piispainkokoukselle.

– Kansainväliset suhteet lisääntyvät koko ajan. Meillä on yhä enemmän toi-

Työhuoneessaan Kuopion arkkipiispan kansliassa teologinen sihteeriksi Outi Vasko sanoo, että hän haluaa tuoda osaamisensa kirkon hyväksi. Hän on toiminut monenlaisissa kirkon tehtävissä ja vastuissa vapaaehtoisena, mutta hänestä on hieno mahdollisuus tehdä niitä myös varsinaisena työnä. Hän aloitti tehtävässään viime vuonna ja toteaa, että töitä on paljon. Kirkon keskushallinnon kehittämisen projekti tulee hänestä todella tarpee-

Ekumenian matkaan liitty...

► mijoita eri tasoilla, paikalliselta tasolta aina kirkon ylemmille tasoille asti. Jatkossa tarvitsemme enemmän suunnitelmallisuutta erityisesti siinä, miten ja mihin me osallistumme. Olemme jäseninä Suomessa ekumeenisessa neuvostossa, Euroopan kirkkojen konferenssista ja Kirkkojen maailmanneuvostossa sekä monissa muissa ekumeenisissa toimielimissä ja verkostoissa. Tämä on aika pal-

jon, sillä aina emme osaa ottaa vastaan kaikkea saatavilla olevaa hyötyä.

Outin mukaan aivan kaikkeen emme voi osallistua, mutta kun olemme mukana, tulisi osallistumiseen panostaa enemmän.

– Suunnitelmallisempi osallistuminen toisi kokemukset ja osaamisen paremmin kirkon hyödyksi. Meiltä puuttuu riittävä toimintamalli siihen, miten

Paremmiin suunniteltu osallistuminen toisi kokemukset ja osaamisen kirkon hyödyksi.

omaksuisimme ekumeenisten yhteyksien tuomaa hyötyä laajemmin käyttöömme.

– Ekumeenisten suhteiden ja käytänteiden kehittämiseksi olisi myös hyvä valita aihepiirejä tai teemoja, joita pitäisimme erityisesti esillä Suomen kirkon elämässä. Se voisi olla tavoiteltava rakennemalli.

Seurakuntatason torjunta saattaa olla aika voimakasta, sillä ihmiset voivat olla joskus haluttomia kohtaamaan mitään toisenlaista teologista ajattelua. Outi näkeekin tässä tärkeän kysymyksen.

– Meidän on kysyttävä itseltämme ja seurakunnissa, olemmeko ekumeenisisa toiminnassa mukana sen vuoksi, että se on välttämätön pakko, vai nouseeko osallistumisen motivaatio aidosti omasta uskostamme.

Tähän jälkimmäiseen Outi sanoo uskovansa.

– Oman uskon mukaan on toimia sen puolesta, että olisimme yksi kirkko. On paljon asioita, joiden parissa voimme tehdä yhteistyötä. Ykseyden tavoittelu kasvaa yhdessä tekemisestä ja toimimisesta.

EKUMENIAN SYVÄ YDIN

Ekumeenisen ajattelun syvä ydin on Jeesuksen rukouksessa kristittyjen ykseyden puolesta ja toisaalta siinä, millä tavoin me ymmärrämme kirkon olemuksen. Silti käytännössä joudumme ehkä pohtimaan, onko ekumeeninen toiminta seurakuntatasolla vain muiden kristittyjen sietämistä ja käytännön pakkoa. Tähän tulkintaan Outi ei voi täysin yhtyä, koska monessa perheessä eletään ekumeenista arkitodellisuutta. Hän toivoo, että siitä muodostuisi myös aitoa ekumeenista kanssakäymistä.

Kirkkojen välinen ekumenia tähtää kasteen, viran ja ehtoollisen ykseyteen, mutta tähän ylätasoon ykseyspyrkimykseen viitaten saatetaan sanoa, että monissa perheissä arjen ekumenia on käytännön sanelemaa ja siinä mielessä ikään kuin pakotettua. Näin tiukkaraajaista määrittelyä Outi ei pidä tarkoituksenmukaisena.

– Ei ole tarpeen näin tarkkaan määrittellä ekumeenisen kanssakäymisen

luonnetta. Elämä perheissä ja muissa yhteisöissä muiden kuin ortodoksien kanssa on arkitodellisuutta. Ekumeeninen tilanne kasvaa halusta elää yhdessä ja ottaa huomioon kanssaihmiset. Meidän on muistettava myös se, että kristillinen maailmamme on keskeneräinen, sillä emme ole vielä saavuttaneet ekumeenian päämäärää vaan elämme vasta prosessin tiettyä vaihetta.

Kristityksi tunnistaminen

Outi haluaisi, että seurakunnissa mietittäisiin, voimmeko tunnistaa toisen kirkon jäsenessä kristityn.

– Elämässä on lähdettävä siitä, että tunnustaudumme kristityksi ja pyrimme etsimään sitä, mikä meitä yhdistää ja minkä voimme jakaa. Kirkkojen välisissä keskusteluissa asiat nousevat esille eri tavoin, mutta lähtökohtana pitäisi olla se, että tunnistamme toisen kristityksi.

– Ekumeenian matkaan liittyy keskeneräisyyden sietämistä. Olemme ihmisinä epätäydellisiä emmekä pysty vielä ratkaisemaan kaikkia asioita. Voimme vain elää ja pyrkiä eteenpäin, mutta ratkaisu ei ole se, että nostamme kädet pystyyn ja annamme periksi.

Outilla on kokemusta monista ekumeenisista kokouksista ja kauniin lausein koristelluista puheista. Itse hän käy kokouksessa mielessään aina keskustelua kokouksen ja osallistumisen mielekkyydestä ja tarpeellisuudesta.

– Ekumeniassa on kyse aina myös ihmissuhteista. Voimme lukea kirjallisuutta siitä, kuinka kirkot eroavat toisistaan, mutta perimmiltään ekumeniassa kyse on kohtaamisesta. Se luo motiivin ekumeeniseen kanssakäymiseen. Usein mielessäni on tunne siitä, että haluaisimme olla yhtä, mutta meitä painaa suru ja murhe erillään olosta. Tunteita emme voi lukea teologisesta kirjallisuudesta.

Keiden kanssa lähentyä?

Katolisen ja ortodoksien kirkon papiston suhteet ovat Suomessa aidosti veljelliset, mutta onko kirkollamme ensisijaista lähentymiskohdetta muiden kirkkojen tai kirkollisten yhteisöjen joukossa? Outi

vastaa, ettei meillä ole ensisijaisuusjärjestystä, koska teologinen kysymystenasettelu on erilainen eri kirkkojen kanssa.

– Suomen evankelis-luterilainen kirkko on meille kuin isovelji, ja on tärkeää pitää yllä luottamuksellisia suhteita. Suhde katoliseen kirkkoon Suomessa taas on ikään kuin isonveljen asema. Kasvavassa määrin suhteet helluntailaisiin Suomessa ovat myös tärkeitä. Suomalaisen ekumeenian yksi saavutus on se,

Ortodokseina meidän pitäisi katsoa tilannetta enemmän yhden maailmanlaajan ortodoksien kirkon kannalta.

että Helluntaikirkko liittyi Suomen ekumeenisen neuvoston tarkkailijajäseneksi. Vuosikymmenten aikana on tapahtunut selkeä muutos, sillä vielä parikymmentä vuotta sitten tämä ei olisi ollut mahdollista.

SUHTEET ULKOMAILLE

Mitkä asiat korostuvat Suomen kirkon ulkomaansuhteissa? Olemmeko me pieni vai suuri tekijä kansainvälisissä yhteyksissä?

– Suomen ortodoksinen kirkko on tietysti pieni, mutta myös nuori kirkko muiden ortodoksisten kirkkojen joukossa. Meidän vahvuutemme on vapaus ja itsenäisyys Suomessa. Voimme rakentaa kirkkomme toimintaa niin kukoistavaksi kuin vain haluamme. Suhtaudun kuitenkin maltillisesti siihen, mitkä ovat vaikutusmahdollisuutemme ortodoksisten kirkkojen kanssa käytäviin neuvotteluihin. Voimme varmasti vaikuttaa, mutta meidän ei kannata kuvitella olevamme

isompi kuin oikeasti olemme.

Mihin asioihin muissa ortodoksisissa kirkkoissa pyrkisimme vaikuttamaan, tai mitä annettavaa meillä olisi muille kirkkoille? Onko meillä jotakin erityisyyttä, mitä muilla kirkkoilla ei ole? Näihin Outi löytää muutaman näkökulman.

– Kirkkoomme kuuluu erilaisuuden kunnioittaminen, vaikka myös kipulemmen kanssa. Meidän ei tarvitse olla yltiöpäisen yhdenmukainen kirkko, eikä kaikkea tarvitse tehdä suomalaisen mallin mukaisesti. Kirkolliseen elämäämme kuuluu pienessä määrin – ja jatkossa yhä enenevästi – se, että eri maista Suomeen muuttaneet ortodoksit ovat täysin kirkkomme jäseniä. Me emme pelkää, että menettäisimme omasta ortodoksisuudestamme jotakin, jos piiriimme tulee ihmisiä muista ortodoksisista perinteistä.

– Ortodokseina meidän pitäisi katsoa tilannetta enemmän yhden maailmanlaajan ortodoksisen kirkon kannalta. Lähetystyön piirissä koetamme korostaa sitä, että me tuemme sen yhden kirkon kasvua emmekä vain suomalaisen ortodoksisuuden vahvistumista. Lähtökohtana tulisi olla paikallisen kulttuurin kunnioitus ja Jumalan läsnäolon näkeminen paikallisessa kulttuurissa.

Kun kirkko kasvaa eri puolilla maailmaa, meidän suomalainenkin kirkkomme vahvistuu, koska olemme yhtä ja samaa ortodoksisista kirkkoja.

Länsimaisessa yhteiskunnassa

Outi ei näe tarvetta ajatella, että kirkkomme olisi jotenkin erinomainen, mutta tietty erityispiirre meillä on.

– Näen luonnollisen suhteemme länsimaiseen yhteiskuntaan erityispiirteitä. Meille länsimainen yhteiskunta ei ole mikään peikko, ja me voimme ajatella olevamme aitoja ortodokseja länsimaisessa kulttuurissa. Se voi tietysti sisältää uhkiakin, mutta myös mahdollisuuksia. Tavoitteenamme on löytää tapo todistaa Jumalasta tässä yhteiskunnassa ja tässä ajassa.

SUHTEEMMEVENÄJÄN KIRKKOON

Venäjän kirkon vaikutuksen Outi näkee laajempaan kirkon poliittisuuden ongelmana.

– Näen suurena ongelmana ortodoksisessa kirkossa maailmanlaajuisesti vahvan poliittisuuden ja sen sanelemat päämäärät. Suomen ortodoksisena kirk-

kona voimme vaikuttaa tähän pyrkimällä torjumaan näitä poliittisia valtopyrkimyksiä omalla rehellisellä toiminnallamme. Terveen kriittinen suhtautuminen muiden kirkkojen toimintaan on paikallaan. Ei kaikkea pidä ottaa isomilta veljiltä ylhäältä saneltuna, vaan me voimme tarkastella asioita realistisesti.

Yhden tärkeän piirteen kirkkomme vaikutuksen laajentamisessa Outi löytää varsin läheltä.

– Mahdollisuutemme vaikuttaa kirkollisesti on iso kysymys. On hyvä miettiä, miten voimme tukea Pohjoismaissa tai Länsi-Euroopassa asuvia ortodokseja siinä, etteivät niiden kirkot toimisi kirkkopoliittikan temmellyskenttinä. Aito ruohonjuuritason yhteistyö voisi olla kirkkomme taholta hyvä tapa tukea ortodokseja vaikkapa Ruotsin tilanteessa. Voimme pitää yllä yhteyksiä seurakuntatasoon, ja niissä tilanteissa voimme auttaa.

■ **Kari M. Rantilä**

Kesäkeräyksellä uusi sato

Etiopiaan

Ortaidin kesäkeräys ”Kasvua kuivasta maasta” innosta viherpeukaloita auttamaan etiopialaisia pienviljelijöitä.

Haikissa Etiopian maaseudulla parannetaan perheiden ruokaturvaa. Kuokat kuoputtavat maata, kun miehet, naiset ja lapset istuttavat maahan siemeniä uutta satoa varten.

Ortaidin maaseudun kehittämishankkeen avulla tuetaan vihannesten ja hedelmien viljelyn lisäksi puiden istutusta. Pienviljelijät saavat uusia työkaluja ja koulutusta.

Tule mukaan kohentamaan oman kasvimaan lisäksi etiopialaisten elämää.

Ortaidin keräystili: OP 548005-223308
Viite: 12098
Keräysaika: 15.5.–15.8.2011
Keräyslupa: 2020/2010/4109

Diakonia toimii linkkinä seurakunnan ja ympäröivän maailman välillä

Sana ”diakoni” tulee kreikan kielen sanasta diakonos, palvelija. Apostolien teoissa kerrotaan seitsemästä diakonista, jotka valittiin ja käten päälle panemisella asetettiin tehtäväänsä, jakamaan päivittäisiä ruoka-avustuksia leskille. Heistä Stefanos oli ensimmäinen marttyyri.

Diakonit ovat siitä lähtien olleet kahdessa tehtävässä, jumalanpalveluksissa sekä lähimmäisten auttajina.

Jumalanpalveluksissa diakonit ovat toimineet esirukoilijoina sekä ehtoollisen jakamisessa. Diakonit ovat perinteisesti kantaneet uskoviin rukoukset sekä heidän ehtoollista varten kirkkoon tuomansa leivän ja viinin alttaripöydälle. Pergamonin metropoliitta Johanneksen sanoin he ovat siten ”maailman kantajia”.

Samoin he kantavat ja jakavat pyhitettyjä lahjoja pyhän ehtoollisen muodossa ihmisille takaisin maailmaan, merkinä siitä uudesta luomisesta, joka toteutuu elävässä yhteisöllisyydessä Jumalan elämään.

Lähimmäisten auttajina he ovat olleet koko seurakunnan palvelijoita. Kun alkukirkossa vallitsi syvää keskinäistä jakamista, he etunäissä pitivät huolta apua tarvitsevista. Erityisesti ehtoollisen vieminen sairaille ja vanhuksille on jo vanhastaan ollut diakonin tehtävä. Diakonit ovat kirkon diakoniatyön etujoukkoa.

Kolmisäikeinen virka

Kirkkomme pappisvirkaa kutsutaan usein kolmisäikeiseksi. Silloin puhutaan pappeuden kolmesta ”asteesta”: diakoni, pappi ja piispa. Uuden testamentin moninainen kuva kirkon viran muodoista hahmottui varsin pian yleismaailmalliseksi malliksi. Tämä viran kolmijakoinen malli vakiintui kolmannelle vuosisadalle tultaessa.

Näillä eri palvelutehtävillä tulee olla elimellinen side ehtoollisyhteisöön. Olisi vääriä alleviivata niitä yksilön virkoina. Ortodoksisessa kirkossa pappeus nojautuu seurakunnan kutsuun. Pappeus on sidottu ehtoollisyhteisöön, mikä näkyy siinä, että vihkiminen diakoniksi, papiksi ja piispaksi voi tapahtua vain ehtoollisen vieton keskellä, piispan käten päälle panemisen ja Pyhän Hengen avuksi huutamisen kautta.

Kirkkoisä Ignatios Antiokialainen ja useat muut hänen jälkeensä ylikorostavat – tosin oman aikansa historiallisessa tilanteessa – tämän kolmisäikeisen viran olemusta, kun he ohjelmallisesti hahmottivat tuon ajan paikallisen seurakuntayhteisön mallin, jossa piispa seurakunnan johtajana julistaa Jumalan sanaa ja johtaa ehtoollisen viettoa ja

jossa hänen ympärillään vanhinten kollegio (presbyteerit eli papit) ja diakonit avustavat piispaa.

Diakonian teologia osana kirkon kolmisäikeisen pappisviran teologiaa on historiassa myöhemmin aikoina jäänyt vähälle huomiolle, piispuuden ja pappeuden varjoon. Diakonin virka ei esimerkiksi ollut varhaisina vuosisatoina sukupuoleen sidottu, kuten se nykypäivänä on. Samoin diakonin rooli on vähitellen keskittynyt enemmän jumalanpalveluksissa avustamiseen eikä lähimmäisten auttamiseen. Metropoliitta Johannes sanoo, että diakoneille tulisi palauttaa heidän tärkeä merkityksensä ”maailman kantajina”.

Vahva sosiaalinen tilaus

Ortodoksisessa kirkossa diakonin viralla on vahva sosiaalinen tilaus nykyaikaan. Kun korostetaan ehtoollisen viettoa kirkon elämän ytimeenä, sakramenttien sakramenttina, silloin liturgisesta palveluksesta tulee ikoni kaikelle palvelulle maailmassa. Diakonian viran hoitaja on tällöin oleellinen linkki seurakunnan ja ympäröivän maailman välillä. Samalla diakoni omassa palvelussaan merkittävästi on yhdyssiteenä tämän kuluvan ajan ja iankaikkisuuden välillä.

Lisäksi on tärkeää muistaa, että seurakuntalaisten oma tehtävä apua tarvitsevien auttamisessa ja pappeus kulkevat monella tavalla käsi kädessä. Idän kirkon traditio korostaa, miten uskovien yleinen ”pappeus” ja kirkon palveluvirka kuuluvat olennaisesti yhteen. Omalla tavallaan kumpikin nojautuu Kristuksen pappeuteen. Kaikki kirkon jäsenet ovat kasteen kautta osallisina siitä, koska kirkko on Kristuksen ruumis. Molemmat ovat syvällä tavalla osa kirkon olemusta, eivätkä vain joillekin työnjaossa kuuluvia.

Lopuksi, diakonia on itsensä likoon panemista, toisten, erityisesti hädänalaisten fyysisistä ja hengellisistä auttamista, Kristuksen ristin kantamista. Se on ”liturgiaa liturgian jälkeen”. Siinä kirkko toteuttaa syvimmin kutsumustaan keskinäisessä jakamisessa, yhteyden ja sovinnon rakentamisessa. Emme anna vain omastamme, vaan sitä, mitä me olemme. Tässä mielessä parhaimmillaan jokainen meistä on ”diakoni”. Samalla diakonit ovat etujoukoissa tekemässä meidän yhteistä hengellistä ja aineellista työtämme.

Metropoliitta Ambrosiuksen puhe diakoniksi vihkimisessä Lahdessa Pyhän Kolminaisuuden kirkossa 5.6.2011.

Ambrosius vihittiin kunniatohtoriksi

Helsingin metropoliitta Ambrosius vihittiin perjantaina 27.5. Helsingin yliopiston teologisen tiedekunnan kunniatohtoriksi yhdentoista muun vihittävän kanssa.

Ambrosius on työskennellyt Valamon luostarin taloudenhoitajana (1977–1988), Joensuun piispana (1988–1996) ja Oulun metropoliittana (1997–2002). Vuodesta 2002 hän on toiminut Helsingin metropoliittana.

Hän on myös toiminut kirkon edustajana Kirkkojen maailmanneuvoston (KMN) Faith and Order -komissiossa (1983–1991), KMN:n keskuskomiteassa (1991–2008) sekä KMN:n ortodoksisien kirkkojen suhteita käsittelevässä komiteassa (1999–2002).

TIINA MAKKONEN / ORTODOKSIVIESTI

Kun Euroopan kirkkojen konferenssi vuonna 1959 perustettiin, sen nimenomaisena tavoitteena oli rakentaa yhteyttä Itä- ja Länsi-Euroopan kirkkojen välille. Käytännössä se merkitsi läntisten yhte-yksien lujittumista erityisesti sosialisti-maiden ortodoksisiin kirkkoihin. Se oli omiaan tuomaan niiden elämään uusia virikkeitä ja lisäämään toimintavapautta.

Kommunistivallan romahdettua tilanne muuttui radikaalisti. Kirkot saivat lisää vapautta, mutta niiden toiminnassa esiintyi monenlaisia sopeutusvaikeuksia. Uudessakin tilanteessa EKK on halunnut toimia rauhan ja sovinnon rakentajana. Se on luonut henkistä pohjaa yhdentyvälle Euroopalle.

EKK:n toimintaan ovat vuosikymmenien kuluessa osallistuneet kaikki eurooppalaiset ortodoksiset kirkot. Siihen kuuluu varsinaisina jäseninä 125 ortodoksista, protestanttista, anglikaanista ja vanhakatolista kirkkoa. Katolinen kirkko ei ole jäsenyyttä hakenut, vaikka sensuuntaisia toivomuksia on esitetty. Eri-tyisen vahvan panoksen on antanut Venäjän kirkko.

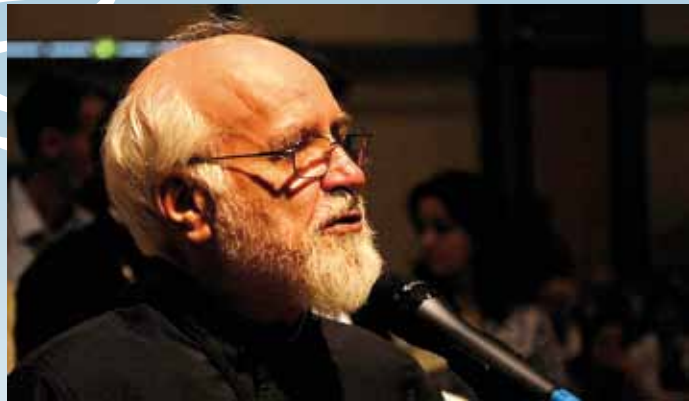
Vuosituhatien vaihteessa Bulgarian ja Georgian kirkot erosivat järjestöstä protestina sen liian liberaalille suuntautumiselle. Tähänastisen historian vaikeimman kriisin on aiheuttanut Venäjän ortodoksisen kirkon jättäytyminen sivuun järjestön toiminnasta vastalauseena Moskovan patriarkaatin alaisen Viron kirkon jäsenanomuksen vesittämiselle.

Yhteistyötä katolisen kirkon kanssa

Vaikka katolinen kirkko ei EKK:n jäsen olekaan, sen kanssa on oltu läheisessä yhteistyössä. Osoituksena siitä ovat olleet EKK:n ja Euroopan katolisten piispainkokousten neuvoston yhdessä organisoimat Euroopan ekumeeniset yleiskokoukset, joita on pidetty Baselissa Sveitsissä 1989, Grazissa Itävallassa 1997 ja Sibiussa Romaniassa 2007.

Läheistä kanssakäymistä katolisen kirkon kanssa kuvastaa myös se, että mo-

Eurooppalaista ja ortodoksista ekumeniaa

Maanosamme merkittävin ekumeeninen järjestö on Euroopan kirkkojen konferenssi (EKK). Se on ollut merkittävä sillanrakentaja idän ja lännen välillä, kirjoittaa rovasti **Veikko Purmonen**.

lemmat osapuolet ovat kutsuneet tarkkailijoita ja vieraita toistensa merkittäviin tapahtumiin. Omalle osalleni on langennut tarkkailijan tehtävä Euroopan katolisten piispojen synodin kokouksessa Vatikaanissa 1.-23. lokakuuta 1999. Kyseisen kokouksen teemana oli ”Jeesus Kristus, kirkossaan elävä, toivon lähde Euroopalle”.

Eri-tyisen huomionarvoinen oli vuonna 2001 Strasbourgissa Ranskassa vuosituhatien vaihtumisen merkeissä huhtikuussa 2001 järjestetty ”ekumeeninen kohtaaminen”, johon osallistui eurooppalaisia kirkonjohtajia, EKK:n keskuskomitean jäseniä ja nuorison edustajia. Tässä EKK:n ja katolisten piispainkokousten neuvoston organisoimassa tapahtumassa olivat edustettuina lähes kaikki Euroopan kirkot ja kristilliset yhteisöt. Tapahtuman tunnuksena oli Kris-

tuksen antama lupaus: ”Katso, minä olen teidän kanssanne kaikki päivät maailman loppuun asti.” (Matt. 28:20)

Charta Oecumenica

Keskeisenä keskustelujen aiheena Strasbourgin kokoontumisessa oli Grazissa 1997 vireille pantu ja usean vuoden intensiivisen työn tuloksena syntynyt ekumeeninen asiakirja Charta Oecumenica. Siinä hahmotellaan suuntaviivat Euroopan kirkkojen kasvavaa yhteistyötä varten. Kyseessä on monessa suhteessa merkittävä asiakirja. Ensimmäistä kertaa historiassa Euroopan kirkot sopivat siinä ekumeenisen yhteistyön pelisäännöistä.

Tässä lukuisille kielille käännettyssä asiakirjassa käsitellään kirkon ykseyden luonnetta, näkyvän ykseyden toteuttamista Euroopan kirkoissa ja kirkkojen

yhteistä vastuuta maanosamme tulevaisuudesta. Erityisesti korostetaan keskinäisen lähentymisen, yhteisen evankeliumin julistamisen, yhteisen rukouksen, käytännön toiminnan ja dialogin jatkamisen tärkeyttä, osallistumista yhdyvän Euroopan rakentamiseen, sovintoa kansojen ja kulttuurien välillä ja kunnioittavaa suhtautumista luomakuntaan. Lisäksi asiakirjassa painotetaan keskusteluyhteyden ylläpitämistä juutalaisuuden ja islamin kanssa sekä muidenkin uskontojen ja maailmankatsomusten kohtaamisen tärkeyttä.

Käydyissä keskusteluissa korostettiin, että Charta Oecumenica ei ole opillinen tai kanoninen asiakirja, vaan prosessi, joka jatkuu. Se heijastelee Euroopan kirkkojen käytännön tilannetta ja pyrkii vastaamaan esiin tulleisiin haasteisiin. Asiakirja osoittaa vakuuttavalla tavalla, että tämän päivän Euroopassa kirkkojen ja uskontojen dialogille ei ole olemassa vaihtoehtoja.

Strasbourg'n ekumeenisen kohtaamisen huipentuma oli Charta Oecumenican juhlallinen allekirjoittaminen evankelis-luterilaisessa Pyhän Tuomaan kirkossa 22.4.2001. Allekirjoittajina olivat EKK:n silloinen presidentti metropoliitta **Jeremias** ja katolisten piispainkokousten neuvoston presidentti kardinaali **Miloslav Vlk**.

Yhteiskunnallista osallistumista ja teologista keskustelua

EKK:n toiminta on suuntautunut toisaalta käytännön yhteistyöhön yhteiskunnallisessa osallistumisessa ja poliittisessa aktiivisuudessa, toisaalta teologisten keskustelujen organisoimiseen kirkkojen välille. Järjestön Kirkko ja yhteiskunta -komissio on keskittynyt enemmän käytännön yhteistyöhön, Kirkot dialogissa -komissio puolestaan vastaa teologisten projektien toteuttamisesta.

EKK on ollut kriisitilanteissa rauhanrakentajana muun muassa Lähi-idässä, Irakissa, Kosovossa ja Irlannissa. Se on myös aktiivisesti osallistunut keskusteluun ja pyrkinyt vaikuttamaan eurooppalaisten instituutioiden päätöksentekoon sellaisissa kysymyksissä kuin Euroopan yhdentymisen, demokratisoitusprosessit, oikeusvaltion rakentaminen, ihmisoikeudet, vähemmistöjen ongelmat, Euroopan turvallisuus sekä

taloudelliset, sosiaaliset ja ekologiset kysymykset.

Erityisen tärkeällä sijalla on ollut Euroopan yhdyntymiskehitykseen vaikuttaminen Euroopan unionin, Euroopan neuvoston ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön piirissä. Kirkkojen kannanotoissa Euroopan integraation edistäminen ei merkitse pelkästään poliittista ja taloudellista yhdyntymistä, vaan sillä on myös inhimillinen, sosiaalinen, henkinen ja hengellinen ulottuvuutensa. Euroopan unioni on ”arvoyhteisö”. Kirkkojen näkemyksen mukaan integraationprosessi koskee koko Eurooppaa, ei pelkästään Euroopan unionia.

Kirkkojen todellisen lähentymisen ja yhteyden rakentamisen kannalta tärkeämpää kuin yhteistyö yhteiskunnallisen ja poliittisen osallistumisen tasolla on kuitenkin ollut teologinen keskustelu ja yhteisymmärryksen etsiminen opillisissa kysymyksissä. Tämä on ollut ortodoksisten kirkkojen näkemys prioriteeteista (siitä mikä on tärkeintä) jo ekumeenisen liikkeen varhaisimmista vuosikymmenistä lähtien.

Yksi kirkko, jakaantunut kristikunta

Ekumeenisten keskustelujen (eli dialogien) tärkein ja samalla vaikein aihe on kirkkokäsitys, erityisesti kysymys kirkon ykseyden luonteesta. Mikä on kirkko? Mitä tarkoitetaan, kun puhutaan yhdestä kirkosta? Varhaisimmassa teologiassa ei ollut systemaattista kirkko-oppia. Katsottiin, että kirkkoa ei voida abstraktisin käsittein määritellä. Se voidaan ymmärtää vain sisältäpäin, elämällä sen yhteydessä.

Ekumeenisissa dialogeissa ortodoksit ovat korostaneet jo varhaisissa uskontunnustuksissa usein toistettua näkemystä siitä, että kirkko on yksi. Se on yksi yhteisö, yksi Jumalan kansa, yksi Kristuksen ruumis. Tämä opetus on ollut lähtökohtana, mutta ongelmat ovat heränneet, kun on ryhdytty määrittelemään, mikä on tämä yksi Kristuksen kirkko.

Mitä ortodoksit ajattelevat?

Ortodoksinen tulkinta lähtee siitä, että yksi Kristuksen kirkko on ortodoksinen kirkko. Tätä hyvin määrätietoisesti koston ekumeeniseen liikkeeseen sen var-

Strasbourg'n ekumeenisen kohtaamisen huipentuma oli Charta Oecumenican juhlallinen allekirjoittaminen

haisimpina vuosikymmeninä aktiivisesti osallistunut ortodoksiteologi **Georges Florovsky**. Kun hän puhui yhdestä Kristuksen kirkosta, hän tarkoitti aina ortodoksista kirkkoa. Yhä uudestaan hän järkytti protestanttisia keskustelukumppaneitaan sanomalla rohkeasti, että ”ortodoksinen kirkko on todella Kirkko, se on oikea Kirkko ja ainoa oikea Kirkko”.

Niinpä kun Kirkkojen maailmanneuvostoa Amsterdamin yleiskokouksessa vuonna 1948 perustettiin, Florovsky ei pitänyt järjestölle ehdotettua nimeä hyväksyttävänä. ”Ei voida puhua kirkkojen neuvostosta, koska on vain yksi kirkko eikä eronneilla tunnustuskunnilla ole oikeutta kutsua itseään kirkoiksi”, hän selitti avoimessa protestissaan. Torontossa 1950 pidetyssä keskustelukomitean kokouksessa hän palasi asiaan korostamalla, että ”jäsenyys Kirkkojen maailmanneuvostossa ei merkitse, että jokainen kirkko pitää muita kirkkoja kirkkoina sanan todellisessa ja täydellisessä merkityksessä”. Tämä hänen kantansa tuli tuolloin yhteisesti hyväksytyksi.

Ortodoksinen käsityksen mukaan kirkon ykseys on näkyvää ykseyttä, joka ilmaistaan yhteisessä uskossa, yhteisessä jumalanpalveluksessa, yhteisissä sakramenteissa sekä apostolisen sukcession eli perimyksen säilyttäneessä piispanvirassa. Sakramenttien joukossa erityisesti kaste ja ehtoollinen ilmaisevat kirkon ykseyttä. Kasteessa uskova liittyy Kristukseen, eukaristia on merkki tuon liiton täyttymisestä ja ykseyden täydellisestä toteutumisesta. Yhteiseen ehtoolliseen

osallistuminen on mahdollista vain yhden kirkon sisällä, ei eri kirkkojen välillä. Interkommuniota ei siis hyväksytä.

Virallisessa katolisessa tulkinnassa puolestaan korostetaan, että ainoa oikea kirkko on katolinen kirkko. Protestantit taas ovat taipuvaisia ajattelemaan, että kirkon ykseys on näkymätöntä hengellistä yhteyttä. Kaikki uskovat kristityt kuuluvat tällä tavalla ymmärrettyyn yhteen Kristuksen kirkkoon.

Useimmat kirkot siis periaatteessa uskovat, että Kristuksen kirkko on yksi, mutta tulkitsevat eri tavoin tuon ykseyden luonteen. Teologisissa dialogeissa pyritään kartoittamaan yhdistäviä tekijöitä ja etsimään ratkaisua toisistaan poikkeaviin opinkohtiin.

Teologiset dialogit EKK:ssa

Henkilökohtaisesti olen osallistunut EKK:n nimeämänä ortodoksijäsenenä pääosin luterilaisten, reformoitujen ja metodististen kirkkojen muodostaman Euroopan protestanttisten kirkkojen yhteisön (aiemmin niin kutsutun Leuenbergin uskonyhteisön) ja ortodoksisen kirkon väliseen teologiseen dialogiin.

Siihen liittyviä konsultaatioita on järjestetty Kreetalla 2002, Wittenbergissä 2004, Konstantinopolissa 2006 ja Wienissä 2008. Keskusteluissa pääaiheena on ollut nimenomaan kirkkokäsitys.

Näissä keskusteluissa on oltu yksimielisiä muun muassa siitä, että kirkon perusta on Pyhässä Kolminaisuudessa. Kirkon ykseys ei edellytä yhdenmuotoisuutta, vaan se on Pyhän Kolminaisuuden kuvan mukaista *ykseyttä erilaisuudessa*. Se on ykseyttä Kristuksessa ja Pyhässä Hengessä.

Yksimielisiä on oltu myös kirkon apostolisuudesta, joskin ortodoksit ja protestantit tulkitsevat apostolisuuden eri tavoin. Ortodokseille se merkitsee kirjaimellista historiallista jatkuvuutta ja apostolisen suksession säilyttämistä. Protestantit taas painottavat jatkuvaa paluuta apostolisen opetuksen sisältöön.

Kirkon pyhydestä keskusteltaessa protestantit ovat historian kuluessa ilmenneisiin vääristymiin viitaten painottaneet, että kirkko on syntinen. Ortodoksit sen sijaan ovat korostaneet uskoa kirkon perimmäiseen pyhyteen. Kaikista inhimillisistä heikkouksista huolimatta kirkko on pyhä, koska se on Kristuksen ruumis ja koska Pyhä Henki uudistaa ja pyhittää syntisiä ihmisiä.

Näkökannat lähentyvät

Keskustelujen kuluessa näkökannat ovat lähentyneet. Pyhässä kirkossa on syntisiä ihmisiä, jotka voivat armon kautta tulla osallisiksi Jumalan pyhydestä. Se on ihmisille lahjana annettua pyhyttä. Ortodoksit korostavat voimakkaasti sakramenttien pyhittävää vaikutusta ja erityisesti eukaristian keskeisyyttä.

Kirkon katolisuudesta puhuttaessa protestantit painottavat kristinuskon universaalisuutta. Ortodokseille katolisuus merkitsee kirkon sisäistä ominaisuutta, uskon täyteyttä ja uskovien organisaation yhteenkuuluvuutta, ykseyttä ontologisella, olemiseen liittyvällä tasolla.

Rohkaiseva kehityslinja ekumeenisissa dialogeissa näyttää olevan kasteeseen pohjautuvan ykseyden korostaminen. Useimmat ortodoksiset kirkot ovat hyväksyneet muissa kirkoissa suoritettua kasteen. Tällä tavalla ne ovat siis valmiit myöntämään, että Kristuksen Kirkko on läsnä myös ortodoksisen kirkon kanonisten rajojen ulkopuolella. Tällainen muiden kristillisten yhteisöjen kirkollisen luonteen tunnustaminen voi luoda pohjaa myönteiselle ekumeeniselle kohtaamiselle.

■ Isä Veikko Purmonen

Isä Veikon ekumeniikan alaan kuuluva lisensiaatintutkimus *Uspatristinen teologia ja ekumenia. Georges Florovskyn neopatristinen ohjelma kristikunnan ykseyspyrkimysten teologisena perustana* on luettavissa hänen kotisivuillaan (www.isaveikko.fi). Eurooppalaista ekumeniaa käsitteleviä kirjoituksia on myös hänen huhtikuussa ilmestyneessä kirjassaan *Matkan varrelta*.

Useimmat kristityt tietävät, että ekumenialla tarkoitetaan nykyään yleensä kirkkojen yhteyspyrkimyksiä. Sanoilla ekumenia ja ekumeeninen on pitkä historia. Raamatun kielenkäytössä ja hellenistisessä maailmassa kreikan sana *oikumene* tarkoittaa maailmaa, maata, koko asuttua maanpiiriä tai Rooman valtakuntaa. Nykymaailmassa laajasti ajatellaan niin, että sana ekumeeninen pysyy hyvin kuvaamaan sellaisen yhteistyöhön ja ykseyteen paneutuvan liikkeen luonnetta, joka pyrkii ilmentämään kristikunnan ykseyttä ja kaikenkattavuutta. Monesti se viittaa erityisesti vanhoihin perinnekirkkoihin ja eri tunnustuskuntiin kuuluvien kristittyjen yhteyden kaipaamiseen ja ykseyspyrkimyksiin.

Kirkko historiallisesti aloitteellinen

Ortodoksisen kirkon asenne ekumeenisiin pyrkimyksiin on ollut historiallisesti aktiivinen ja aloitteellinen jo 1900-luvun alusta lähtien. Teologisesti ja kirkkopollisesti tärkein lähentymisprosessi suhteessa katoliseen kirkkoon alkoi 1950-luvulla ja kehittyi varsinaisen teologisen dialogin asteelle 1980. Nykyaikana monilla tahoilla ortodoksisissa kirkoissa kuullaan voimakkaan kriittisiä äänenpainoja suhteessa ekumeeniseen liikkeeseen. Erityisesti monien protestanttisten ryhmittymien irtiotot suhteessa klassiseen kristinuskoon ovat aiheuttaneet kritiikkiä.

Usein miellämme ensimmäisen kristillisen vuosituhannen suhteellisen laajan yhteyden ja ykseyden ajaksi kristikunnassa, toisen vuosituhannen puolestaan yhä lisääntyneen hajaannuksen ajaksi. Nyt eletävään kolmanteen vuosituhanteen on ladattu odotuksia jälleen kasvavasta yhteydestä. Eräänlaisena varjona valoisien tulevaisuudennäkymien yllä on nähty myös uusia haasteita.

Uusia ratkaisuyrityksiä

Eräät niin sanotut perinnekirkot tai historialliset kirkot, kuten Ruotsin luterilainen kirkko, on omaksunut paljossa avantgardistisen otteen: kristinuskon tulee uudistua, ja jonkun on aloitettava uudistuminen ja näytettävä tietä odottamatta, että kaikki olisivat valmiit yhteisiin uusiin ratkaisuihin. Tämä näkyy

Ekumeniaa tänään ja huomenna

Kajaanin kirkkoherra,
arkkimandriitta

Andreas Larikka

painottaa, että valmiuden
vuoropuheluun tulee säilyä
kirkkojen kesken, samoin
niiden on oltava avoimia
tulevaisuudelle.

johtopäätöksissä, joita on tehty muuttuneen ihmiskäsityksen ja maailmankuvan nojalla esimerkiksi virkakäsityksen suhteen, sekä joissakin eettis-moraalisissa kysymyksissä. On siis etsitty uusia ratkaisuyrityksiä uusiin, postmodernin ajan ihmisen elämänskysymyksiin.

Klassinen, 1900-luvulla muotonsa saanut, erityisesti uskonopin ja kirkkojärjestyksen kysymyksiin keskittynyt ekumeeninen liike on asettanut tavoitteeksi kirkkojen ja kristittyjen näkyvän ykseyden, jopa rakenteellisen ykseyden. Voidaan kysyä, onko tällä alueella saatu merkittäviä tuloksia. Teologisia dialogeja on käyty paikallistasolla ja kansainvälisesti, kahdenvälisesti ja monenkeskisesti. Paljon on opittu. Ortodoksitkin ovat ekumeenisen työskentelyn ansiosta oppineet muotoilemaan, sanoiksi pukemaan oman ekklesiologisen ajattelunsa eli kirkkokäsityksensä nykyajan länsimaiselle ihmiselle ymmärrettävällä tavalla.

Moni näkee eräiden kirkkojen uusin ratkaisujen eriävän klassisen kristinuskon jatkumosta. Uudet ratkaisut näyttävät haastavan perinteisen ajattelun ja kirkon uskon talletuksen teologisesti ja uskon sisällön kannalta. Voidaan jopa kysyä, ovatko edistyksellisiin ratkaisuihin päätyneet läntiset kirkot luopuneet ekumeenisen liikkeen alullepanijoiden asettamasta näkyvän ykseyden tavoitteesta. Elellään eteenpäin toisten kanssa sovitettussa erilaisuudessa, toisten kanssa jotenkin vain rauhanomaisessa rinnakkainelossa ja toivon mukaan keskinäisen kunnioituksen hengessä.

Minulle läheinen luterilainen sukulaiseni ja opettajani sanoi, että luterilaisen kirkon pitäisi päättää, missä seurassa se haluaa olla. Monien mielestä ortodoksisen kirkon ja katolisen kirkon läheisyys olisi luterilaiselle kirkolle oikea yhteys. Eikä meidän varmaan tarvitse pelätä luterilaisuuden tarttumista, onhan meillä usein todistettu vahva, selkeä, oma ortodoksinen identiteettimme. Myös moneen käytännön yhteiseen työhön on mahdollisuus opillisista eroavuuksista huolimatta.

Johanneksen muistoseminaari

Ei ole sattumaa, että elokuuhun 2011 ajoittuva Nikean metropoliitta **Johanneksen** muistoseminaari Paltamossa on otsikoitu: *Tavoitteena näkyvä ykseys*. Suomen ekumeenisen neuvoston ja Kainuun Opiston järjestämässä kaksipäiväisessä seminaarissa kotimaiset ja pohjoismaiset asiantuntijat pohtivat juuri näkyä ykseydestä. Arkkiepiispa emeritus **John Vikström** luennoi näkyvästä ykseydestä metropoliitta Johanneksen ajattelussa sekä Tallinnan ja koko Viron metropoliitta **Stefanos** ykseyden ilmaisusta ja haasteista ortodoksisen kirkkojen suhteissa.

Muuttuuko kirkko

Tärkeä kysymys onkin, pitääkö ortodok-

sisen kirkon muuttua, voiko se muuttua ja miten se muuttuu? Mikä muuttaa ortodoksista kirkkoa? Patriarkkamme **Bartolomeos** on usein viitannut siihen, että nykypäivän ortodoksinen kirkko näyttättyy ikään kuin jonkinlaisena paikalliskirkkojen löyhänä federaationa. Mutta miten osaisimme elää ja oppisimme näkymään yhtenä, pyhänä, katolise- na ja apostolisena kirkkona? Olemmehan vakuuttaneet itsellemme ja toisillemme, että ortodoksisten kirkkojen välillä vallitsee täysin riittävä opillinen yksimielisyys ja sisäinen ymmärrys kirkon uskon perinnöstä sekä liturgisesta ja kanonisesta traditiostamme.

Uskon, että dialoginen asenne, valmius vuoropuheluun on säilytettävä kaikkien kristillisiksi tunnustautuvien kirkkojen kesken. On oltava avoin tulevaisuudelle. Tämä voi tuntua kovin minimalistiselta ratkaisulta nykytilanteessa ja nykyisiä ongelmia ajatellen. Mutta se on mahdollinen linja. Se ei sulje ovia kirkkojen lähentymiseltä eikä Pyhän Hengen työltä.

Ekumeniaa ei saa sotkea uskontodialogiin. Niillä on keskenään erilaiset lähtökohdat ja päämäärät. Kuitenkin uskontodialogin periaatteista voimme oppia myös ekumeenisia dialogeja varten. Ajattelen vaikkapa patriarkka Bartolomeoksen havaintoa siitä, että koskaan aiemmin historiassa ihmisellä ei ole ollut vastaavaa tilaisuutta saada näin myönteisiä tuloksia aikaan yhtä monien ihmisten kohdalla turvautumalla vain kohtaamiseen ja dialogiin.

Ylistyksemme ainoana kohteena olevan yhden Jumalan totuutta kohtaan tuntemamme vastuun seurauksena meidän velvollisuutemme on olla vähintäänkin avoimia ja suvaitsevaisia toisten näkemyksiä kohtaan. Ainoa mahdollinen suhteemme toiseen ihmiseen Jumalan totuuden edessä on seisominen hänen kanssaan rinnakkain ja täydellisessä hiljaisuudessa Jumalan yliluonnollisen ja saavuttamattoman olemuksen läsnäolossa, kirjoittaa patriarkka kirjassaan *Mysterin kohtaaminen*. Näihin perusnäkyymiin on helppoa ja turvallista myös pienen pohjoissuomalaisen seurakunnan papin tunnustautua.

■ Arkkimandriitta
Andreas Larikka

Ekumeniaa **Oulussa**

Oulun luterilaisten seurakuntien keskusrekisterin johtaja, pastori **Veijo Koivula** kertoo, kuinka paikallinen yhteys erityisesti ortodoksien ja luterilaisten välillä toimii.

TUOMO KORTENIEMI

Ekumeniaa eletään ja toteutetaan Pohjolan valkeassa kaupungissa monin eri tavoin ja monella eri ”rintamalla”. On tilanteita, joissa kaikki kristilliset kirkkokunnat ovat mukana yhteisissä jumalanpalveluksissa ja tapahtumissa.

Vuosien, jopa vuosikymmenien puurtaminen on juurtunut jo niin syvään, että ekumeniasta on tullut luonteva ja välttämätön osa pohjoisen kirkollista elämää. Nikean metropoliitan **Johanneksen** kanssa käymistäni keskusteluista on jäänyt mieleen, että hän usein muisteli niitä ekumeenisia tapahtumia, joissa hän sai olla mukana Oulussa toimiessaan Helsingin metropoliittana – ja Lapin piispana. Oulu ja Lappi kuuluivat pitkään Helsingin ortodoksiseen hiippakuntaan. Oululaisen ekumenian historiaa ja edistysaskelia ajatellen on mainittava erityisesti metropoliitta **Leon** ja piispa **Olavi Rimpiläisen** nimet. Heidän aloitteestaan 1980-luvulla käynnistettiin aktiivinen yhteys kahden kirkon välille piispojen johdolla (usein myös katolilaiset olivat mukana piispansa kera) ekumeenisella rukousviikolla sekä paastonajan teologisis-
sa seminaareissa.

Perustuu Jeesuksen rukoukseen

Emme osaa enää olla ilman ekumeniaa tässä kaupungissa. On monia kouluja ja laitoksia, jotka suurina kirkollisina juhli-
na tai omana juhlapäivänään tahtovat järjestää ekumeenisen palveluksen tai hartauden. Yliopiston jumalanpalvelukset ovat luontevasti ekumeenisia, samoin joulukadun avaukseen liittyvä hartaus. Perinteisiimme kuuluu myös ekumeeninen kylvönsiunaaminen kaupungin kuppeessa sijaitsevalla tilalla. Ekumenialla on kysyntää monessa paikassa, muttei vain nuoti-ilmionä vaan siksi, että sille nähdään todellisia tappeita.

■ Ekumeeninen jumalanpalvelus Oulun ortodoksissa seurakuntasalissa, metropoliitta Panteleimonin vieressä analogin takana pastori Veijo Koivula.

Ekumenia aatteena ei ole itsetarkoit-
tus, mutta meillä on siihen selkeä keho-
tus. Se sisältyy Kristuksen käskyyn, joka kaikkein kirkkaimmin on esitetty hänen ylimmäispapillisessa rukouksessaan. ”Et-
tä he yhtä olisivat” on tiivistys Johannek-
sen evankeliumin välittämästä ekumeeni-
sesta lahjasta ja veloitteesta. Tämä keho-
tus koskee meitä niin maailmanlaajuisesti
kuin paikallisesti. Jokaisen meistä on
kannettava vastuuta erityisesti omilla ko-
tikulmillamme siitä, että noudatamme
meille annettua käskyä.

Oulussa ekumenialle on tarjoutunut
ja avautunut varsin luonnollisia yhteyk-
siä. Kolmenkymmenen vuoden ajan tämä
on ollut kahden piispan, luterilaisen ja or-

todoksisen, kohtaamispaikka, ja yli puo-
len vuosisadan ajan ortodoksinen kirkko
ja luterilainen seurakuntakoti ovat olleet
lähinaapureita. Luterilaisen talon parkki-
paikka on luvan kera myös ortodoksien
käytössä. Kahden talon väliin tallautuu
väkisininkin polku kesät talvet. Olen nimen-
nyt tämän puolivillin kujun *Ekumenian
poluksi* – tai *Ekumenian oikopoluksi*.

Säännöllistä ekumeniaa

Viime vuosina Oulun ekumenia on tullut
erityisen tunnetuksi säännöllisistä eku-
meenisista jumalanpalveluksista, joita
olemme järjestäneet yhdessä katolisen ja
ortodoksisen seurakunnan kanssa jo nel-

jäntöistä vuoden ajan. Suomessa se on melko harvinainen ilmiö, eikä se muualla maailmassakaan ole kovin yleistä. Vaikkei siinä meilläkään ole kyse suuresta kansanliikkeestä – jumalanpalveluksiin osallistuu noin 40–70 ihmistä – se tarkoittaa kuitenkin ryhmää, joka uskollisesti kokoontuu yhteen sekä rukoilemaan kristittyjen ykseyden puolesta että todistamaan yhdestä uskosta ja yhdestä Herrasta.

Nämä jumalanpalvelukset rakentuvat hyvin voimakkaasti maallikkotyöryhmän utteruuden varaan. Ryhmässä on kymmenkunta seurakuntalaista kolmesta kirkkokunnasta. He valmistelevat jokaisen jumalanpalveluksen, sen tekstit ja laulut sekä huolehtivat myös kirkkokahveista. Jumalanpalveluksen johtaa katolinen, ortodoksinen tai luterilainen pappi vuorollaan, mutta maallikoilla on vahva rooli myös siinä, että sekä jumalanpalveluksen johdannon että kunkin lukukapaleen johdannon valmistelevat seura-

■ Kaldealaisten pitkänperjantain jumalanpalvelus vuonna 2009 Tuiran kirkossa.

VEIJO KOIVULA

MAIJA AITTOLA

SIRPA-MAIJA VUORINEN

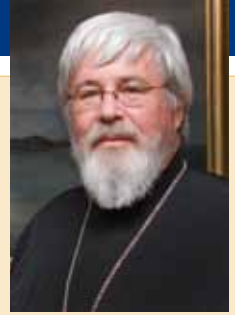
■ Oulun ekumeenisen työryhmän jouluaateria.

■ Oulun ekumeenisen ryhmän lounas kardinaali Klempin kanssa Varsovan pappisseminaarissa.

kuntalaiset. Tiettyjä haasteita on asettanut liturgia, joka ei ole sataprosenttisesti yhdenkään kirkon oma liturgia. Käytössä on niin ortodoksisia, luterilaisia kuin katolisiakin elementtejä. Tämä ei ole kuitenkaan ongelma, kun kaikki osallistujat ovat tietoisia palveluksen ekumeenisesta sisällöstä ja luonteesta.

Ekumeeninen ilo Oulussa rakentuu paljon sen varaan, ettei se jää vain ammattilaisten keskinäiseksi kohteliaisuudeksi ja työneuvotteluksi, vaan seurakuntalaiset saavat itse olla aktiivisesti rakentamassa ykseyttä ja kantamassa sen hedelmiä. Maallikkotyöryhmä ja yhteiset jumalanpalvelukset ovat luoneet toimivan yhteisön, jota kukin rakentaa oman kirkkonsa jäsenenä ja edustajana. Oululaista ekumeniaa ovat vahvistaneet myös yhteiset pyhiinvaellukset, joita on toteutettu vuodesta 2000 alkaen. Nämä matkat ovat suuntautuneet Roomaan, Ateenaan, Firenze-Venetsian-Triesten seudulle, Madridiin, Konstantinopoliin, Romaniaan, Barcelonaan, Milanon ja Torinon alueelle, Puolaan, Saksaan ja Israeliin. Ensi vuodelle suunnitellaan yhteistä pyhiinvaellusta Santiago de Compostelaan.

Papiston osalta yhteyttä hoidetaan luontevasti ja jatkuvasti. Tärkeänä ryhdittäjänä on paastonajan seminaari, joka pidetään joka toinen vuosi. Ensimmäinen kolmipäiväinen seminaari pidettiin

1980-luvun lopulla. Seminaarissa ovat mukana kolme piispaa sekä pappeja, diakoneita ja kanttoreita. Päivien sisältö koostuu runsaasta liturgisesta elämästä sekä kulloiseenkin teemaan liittyvistä alustuksista ja keskustelusta. Oulun luterilainen hiippakunta on ruvennut järjestämään myös ekumeenisia ajankohtaispäiviä, jotka pidetään vuorovuosina näiden seminaarien kanssa.

Varsin luontevasti on Oulussa hoitunut ekumeeninen yhteys kristittyihin maahanmuuttajaryhmiin. Tässä yhteydessä haluan erikseen mainita assyrialaiset kristityt. Irakin pakolaisina Persianlahden sodan jälkeen tulleiden assyrialaisien ja kaldealaisten kanssa solmiutui alusta lähtien hyvin yhteys. Koska kaldealaiset kuuluvat katoliseen kirkkoon ja idän assyrialaisilla on paljon yhteistä ortodoksisen kirkon kanssa, on näitä yhteyksiä aktiivisesti hoidettu kirkkojen yhteisenä työnä. Uskon, että tällä on ollut maahanmuuttajien kotoutumisen kannalta suuri merkitys.

Erinomainen opintomatka

Ekumenia on kirkkojen ja kristittyjen ykseyttä. Se on erinomainen opintomatka, jossa yhdessä opetellaan tuntemaan Pyhää Kolminaisuutta, uskon salaisuutta ja sen rikkautta. Kristillinen usko on tie, jota ei kuljeta yksin, vaan yhdessä toisten kanssa. Myös ekumenian poluilla on selvää, että sitä tehdään muiden kanssa. Iloitsen siitä, että tällä matkalla läheisinä kumppaneina ovat olleet monet ortodoksit. Heidän kanssaan se on ollut rikas tie ja yllättävän helppokulkuinen! Toki tiellä on mutkia, mutta mutkattomien piispojen, pappien ja seurakuntalaisten kanssa tie on silti tuntunut vaivattomalta ja ehdottomasti kulkemisen arvoiselta.

■ Veijo Koivula

Suvaitsevaisuus on kunnioitusta

Vaalihevään kuluessa yhteiskunnallisessa keskustelussa on käyty arvokeskustelua. On puhuttu paljon siirtolaisuuden ja globalisaation kautta kasvavasta kulttuurien moninaisuudesta sekä sen vaikutuksista käsityksiimme demokraattisesta yhteiskunnasta.

Kulttuurien moninaisuuden kasvaessa syrjintä, rasismi ja muukalaisviha eivät ole vähentyneet yhteiskunnassamme. Voimme havaita, että ymmärrys ja tietämys siitä, kuinka siirtolaisuutta ja kulttuurien moninaisuutta voidaan hyödyntää tai hoitaa, ei ole kehittynyt samaa tahtia kuin nämä ilmiöt ovat kasvaneet ja monimutkaistuneet.

Usein kuulemme sanottavan, että tarvitsemme lisää suvaitsevaisuutta. Mitä on suvaitsevaisuus? Onko suvaitsevaisuus kaiken hyväksymistä? Entä voiko suvaitsevaisuus olla suhteellista?

Ortodoksinen käsitys ihmisten välisestä samanarvoisuudesta ja yhdenvertaisuudesta nousee Jumalan luomistyöstä. Jokainen meistä kantaa ihmisyydessään Jumalan kuvaa ja kaltaisuutta. Alkuperämme on sama, mutta inhimillisen kulttuurin kautta olemme erilaisia.

Kulttuuripiirimme ympäristö on meille tuttu ja siksi turvallinen. Uusien asioiden tunkeutuminen tuttuun elämänpiiriin vaatii uteliaisuutta ja uskallusta kohdata erilaisuus, sillä muutoin se voi muodostua uhkaksi. Tieto auttaa ymmärtämään ja hahmotamaan erilaisuuteen kätkettyä itsemme kanssa samankaltaista ihmisyyttä.

Puhekielessä suvaitsevaisuus rinnastetaan usein sietämiseen, joka on vastakohta toisen hyväksymistä. Tuolloin kanssakäymisen kriteeriksi muodostuu se, että yritetään tulla jotenkuten toimeen siinä, missä on pakko. Suvaitsevaisuus vaatii enemmän, sillä siinä on kyse yhteisestä halusta tulla toimeen.

Suvaitsevaisuus ei ole oman kulttuurin syrjään laittamista, vaan vuoropuhelua yhteisen tien löytämiseksi. Tällöin tiedosta ja erilaisuuteen tutustumisesta kasvaa ymmärrystä, joka muuttuu kunnioitukseksi.

Kulttuurien kohtaamisen tiellä joudutaan myös kompromissien eteen. Suvaitsevaisuus ei voi merkitä omasta kulttuurista luopumista sekä kaiken erilaisen kulttuurin etusijalle asettamista. Yhteiskunnallisessa elämässä se ei myöskään voi olla suhteellista, vaan päämääränä on oltava ihmisten yhdenvertaisuudesta nouseva kunnioitus.

■ Karjalan ja koko Suomen
ARKKIPIISPA LEO

Kulttuurikeskus Sofia kesällä

Sofia tarjoaa kesäkuusta elokuuhun edullista majoitusta ja täysihoitoa sekä erillisiä kesäpaketteja kesälomaansa viettäville.

Kesäkauden ohjelmassa on myös teemaviikkoja. Niiden aiheina on mm. ikonimaalaus, tutustuminen ortodoksisuuteen, paastoaminen, liikunta ja jooga. Kulttuuriohjelma on aamupäivällä ja illansuussa. Kesällä päivää on vapaata aikaa levätä ja rentoutua Sofian kesäisessä luonnossa meren rannalla. Hiljentymisen ja paastoaminen 1.8. alkaen ja ortodoksisuuden peruskurssi 16.8. alkaen.

- Kesän ajan on esillä Pohjois-Karjalan ikonimaalareiden uusi näyttely "Karjalan valistajat". Lisäksi on muita ikoneita ja taidetta.
- Sofian omassa Pyhän Viisauden kappelissa on palvelukset aamulla ja illalla.
- Sofia tarjoaa myös mahdollisuuksia talkootyöhön ympäri vuoden.

Tarkempia tietoja kesäkaudesta www.kulttuurikeskussofia.fi sekä puhelinnumerosta 010 2779 710.

Ortodoksiset kirkot matkalla maailmaan

KUVAT ORTODOKSINEN LÄHETYS RY.

Ortodoksinen lähetysajattelu on teologisesti syvää, mutta sen käytännön toteutus vaihtelee paikalliskirkosta toiseen, kirjoittaa **Aino Nenola**, kirkon lähetysjärjestön toiminnanjohtaja.

onhan Suomen ortodoksinen kirkko syntynyt Karjalan valontuojaisien ja -äitien lähetystyön tuloksena.

Yksi syy lähetysvastuun vierauteen voi liittyä terminologiaan. Sana *lähetystyo* voi yhdistyä nykyihmisen mielessä kolonialismiin ja alentuvaan suhtautumiseen kehittyviin maihin. Todellinen lähetystyo on kuitenkin kumppanuutta ja kirkon ykseyden todeksi elämistä, ei ylhäältä alas johdettua apua.

Elämässä on paljon iloa

Kenialainen ortodoksi ja teologian tohtori **Njoro John Ngige** on pohtinut, miten siirtyä antaja-saaja-akselilta eteenpäin.

– Minun kirkkoni ongelma on aineellinen köyhyys, ei hengellinen. Tarvitsemme tasapainoa evankeliumin ja filantropian välillä, lähetystoiminnan molemminpuolisuutta. Tuntuu, että aina Afrikasta puhuttaessa halutaan kertoa sairauksista ja köyhyydestä. Kyllä, ne ovat tosiasioita, jotka määrittävät elämää, mutta silti ihmisten elämässä

on paljon iloa. Kirkon jäsenillä on vahva usko, ja kirkko on erottamaton osa heidän elämänsä, hän sanoo.

Ngigen mukaan länsimaisen lähetysinnon käänttöpuoli on pelon levittäminen. Kirkoista näytetään köyhyys ja sairaudet – tämä puolestaan luo vääristyneen kuvan ja aiheuttaa ihmisissä vieraudentunnetta.

Ngigen mielestä myös Aleksandrian patriarkaatin on aika ottaa henkinen askel eteenpäin ja oivaltaa, että he eivät tee lähetystyötä Keniassa, vaan elävät kirkon elämää Keniassa.

– Lähetystyössä on edelleen valtava kulttuurinen ja teologisen koulutuksen haaste. Tarvitaan afrikkalaista ortodoksista teologiaa, teologian kulttuuria. Tämähän on teoriassa todellisuutta, mutta käytännössä odottaa yhä inkarnaatiota”, pohtii Ngige.

Kirkko kuuluu kaikille

Hyvinvoivissa länsimaissa kirkon strateginen ajattelu voi latistua niin, että kirkko on olemassa sen omien ve-

■ Isä Kallinikos on seurakuntapappi Tansaniassa.

Kirkon apostolisuus ja suuntautuminen maailmaan kuuluu kirkon perusolemuksen. Se on sekä jokaisen paikalliskirkon yhteinen tehtävä että jokaisen kirkon jäsenen kutsumus. Kutsu julistaa evankeliumia myös yhdistää kaikki kristittyjä kirkkoon katsomatta.

Ortodoksinen lähetysvastuu – mitä se on?

Ortodoksinen lähetystoimin-

ta on vähäisempää verrattuna läntisiin kirkkoihin tai vapaisiin kristillisiin suuntiin. Monelle ortodoksille lähetystyo voi tuntua kaukaiselta asialta, vaikka lähetystyön peruselementit toteutuvatkin jokaisessa yhteisössä. Näitä elementtejä ovat liturgian toimittaminen ja kirkon maailmaa pyhittävä toiminta, tapoimia kansan omalla kielellä jokaisessa kulttuurissa ja luostarilaitoksen keskeisyys. Lähetystyo on myös suomalaisen ortodoksian perusta,

ronmaksajajäsenen hyvinvointia varten. Kirkko on kuitenkin olemassa koko maailmaa varten, joten maantieteellisesti määritelty ”omat ensin” -ajattelu ei sovi kirkkoon. Kirkossa kaikki sen jäsenet ovat omia, ja maailman omaksi tunnistaminen ulottuu myös laajemmalle. Koko luomakunta ja kaikki luodut kuuluvat Jumalalle – ja ovat myös osa kirkon toimintapiiriä.

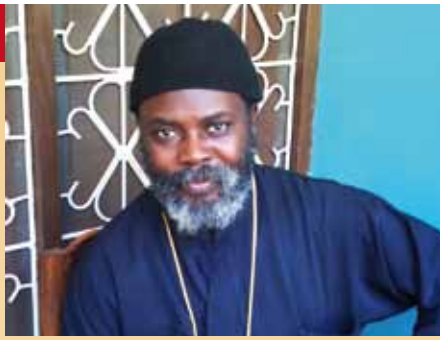
Ortodoksisessa lähetysajattelussa lähetystyo on aina kirkon toimintaa. Vain kirkko voi tehdä lähetystyötä. Monessa maassa – kuten Suomessa – ulkomaantyö on kuitenkin käytännössä helpompi toteuttaa itsenäisten järjestöjen kautta. Esimerkiksi Suomen ortodoksinen kirkko on tehnyt sopimuksen lähetystyön toteuttamisesta Ortodoksinen Lähetys ry:n kautta. Tämä ei tarkoita kutsumuksen, vaan käytännön toteutuksen ulkoistamista.

Suomen ortodoksinen kirkon lähetystyön keskiössä on paikalliskirkon kasvun tukeminen koulutuksen kautta. Yhteistyötä tehdään Kenian ja Tansanian ortodoksinen kirkkojen kanssa. Toiminta-alueen laajentaminen on ainakin toistaiseksi mahdollisuksien ulkopuolella.

Eri ortodoksisilla paikalliskirkoilla on erilaisia malleja lähetystyön toteuttamiseen. Yhdysvalloissa lähetystyo on organisoitu yhteisen lähetystyökeskuksen Orthodox Christian Mission Centren (OCMC) kautta, joka on Amerikan mantereilla toimivien ortodoksinen jurisdiktioiden (SCOBA) yhteinen komissio. Tämä yhteistyö on tehnyt OCMC:sta suurimman ortodoksinen lähetystoimijan maailmassa. Heidän toimintansa yksi painopiste on niin sanottujen tavoittamattomien kansojen evankeliointi. Tällä hetkellä tällaisia uusia ortodoksisia yhteisöjä syntyy esimerkiksi Turkana-heimon keskuudessa Keniassa Aleksadrian patriarkaatin yhteyteen.

Myös Kreikan ja Kyproksen ortodoksiset kirkot tukevat merkittävästi lähetystyötä omien organisaatioidensa kautta.

Eräs keskeinen tekijä ortodoksinen kirkkojen lähetystyössä on, että lähetys-

Metropoliitta Jeronymos johtaa voimakkaasti kasvavaa Mwanzan hiippakuntaa Tansaniassa.

työ on myös kirkon ulkopoliittista toimintaa. Esimerkiksi kaikki Venäjältä ulospäin suuntautuva lähetystyo tai emigranttien sielunhoito tapahtuu Venäjän kirkon ulkoasiaintoimiston alaisuudessa. Näin ollen ”ulkolähetysten” sijaan tehdään ”sisälähetystä” ulkomailla.

Venäläiset lähetyspapit isä **Dmitry Karpenko** ja igumeni **Agafangel (Belykh)** tekevät lähetystyötä ei-kristittyjen etnisten ryhmien parissa Siperian tundralla. He kokevat tekevänsä ulkolähetystyötä, joka tapahtuu paikallisen hiippakunnan tuella. Virallisen määritelmän mukaan kyse on kuitenkin sisälähetystyöstä, koska se tapahtuu Venäjän rajojen sisäpuolella.

Ekumeeninen lähetysyhteistyö

Suomen ortodoksinen kirkko on Ortodoksinen Lähetys ry:n kautta jäsen Suomen Lähetysneuvostossa (SLN), johon kuuluvat lähes kaikki Suomessa toimivat kristilliset kirkot ja yhteisöt katolista kirkkoa lukuun ottamatta. Myös katolinen kirkko on mukana SLN:n toiminnassa sen erillisten toimikuntien kautta. Käytännössä yhteinen toiminta on yhteisiä tapahtumia ja teemapäiviä kotimaassa, ei niin sanotuilla lähetyskentillä.

Ortodoksinen Lähetysten kautta

Suomen ortodoksinen kirkko on mukana dialogissa Kirkkojen maailmanneuvoston evankelioinnin ja maailmanlähetysten komissiossa ja muilla ekumeenisilla foorumeilla. Lähetysdialogiin osallistuminen antaa mahdollisuuden kokea sekä kristittyjen yhteyttä että yhteyden puutetta. Käytännössä yhteistyö muussa kuin diakonia- tai humanitaarisessa toiminnassa on erittäin haasteellista. Tämä on surullista, koska yhteinen todistus – tai sen puute – voi antaa kristityistä epäuskottavan toimijan kuvan ei-kristillisen maailman silmissä. Kirkot todistavat tehokkaasti keskinäisestä hajaannuksestaan myös lähetystyön saralla.

Ekumeenisesta yhteistyöstä on toki myös positiivisia esimerkkejä, kuten CUAHA-verkosto (Churches United Against HIV and Aids in Southern and Eastern Africa). Tätä verkostoa on kuvailtu laajimmaksi ekumeeniseksi toimijaksi Afrikan mantereella. Siinä ovat vahvasti mukana myös alueen itäiset ja orientoaliset ortodoksiset kirkot. CUAHA:n voimaa nousee yhteisen kristillisen uskon pohjalta. Yhteistyö on hyvin konkreettista; esimerkiksi seurakuntapapiston, maallikoiden ja kirkon johtajien kouluttamista hiviin ja aidsiin liittyvissä kysymyksissä. CUAHA-verkosto on saanut hankerahotusta Suomen ulkoministeriöltä ja Suomessa CUAHA:n ekumeenisesti laajaan kumppanikenttään kuuluvat myös Ortodoksinen Lähetys ja Ortaid.

On terveellistä muistaa, että kaikki kirkot tarvitsevat apua jossain. Ortodok-

Isä Aleksios opiskeli teologiaa Bostonissa ja palasi kotiseudulle Chavogereen, Keniaan.

Mwanzan hiippakunnan papisto.

sisissä kirkoissa on syvää hengellisyyttä ja liturgisesti vahvaa ajattelua, mutta ei aina välineitä arkisen työn tehokkaaseen toteuttamiseen.

Lähetystyön ekumeenisiä haasteita

Sekä kotimaassa että ulkomailla on nousut eri tilanteissa esiin kysymys proselytismin eli toisten kristittyjen kalastelemisesta oman yhteisön jäseneksi. Köyhissä maissa yksi lähetystyön kiusaus on houkutella ihmisiä kirkosta toiseen aineellisen hyvinvoinnin perässä. Ekumeenisiin yhteistyösääntöihin kuuluu käytäntö ohjata kirkosta kiinnostunut ihminen siihen kirkkoon, joka jo perinteisesti toimii paikallisessa kulttuurissa. Toisaalta jokaiselle ihmiselle kuuluu ehdoton vapaus valita oma yhteisönsä ja uskonsa.

Ortodoksisen lähetysajattelun kulmakivi on, että yksittäinen järjestö ei voi mennä ja ”perustaa” jonnekin uutta kristillistä yhteisöä, joka ei ole yhteydessä paikalliseen ortodoksisen kirkkoon.

Joidenkin vapaiden suuntien kristillisillä toimijoilla näkemys on erilainen. Heille lähetystyö voi tarjota yksittäiselle ihmiselle ”herätyksen”, vaikka se ei tarjoaisikaan yhteyttä paikalliseen kristilliseen yhteisöön. Ortodoksiselta näkökulmasta tämä on ongelmallista, koska ortodokseille usko on eukaristisen yhteisön jäsenyyttä. Sen ei tarvitse edellyttää omaa henkilökohtaista tarkasti kuvattavissa olevaa kääntymyskokemusta. Vastaavasti pelkkä henkilökohtainen kääntymyskokemus ei riitä, jos ihmiseltä puuttuu osallisuus yhteisöön.

Lännen protestanttisten kristillisten kirkkojen toimesta tehty lähetystyö on kantanut myös yllättävää hedelmää. Eräs nykyajan ilmiö on, että lähetystyön entisistä kohteista on tullut lähetystyön tekijöitä. He kokevat kutsumukseensa tuoda sanan Kristuksesta sinne, mistä se on jo kadonnut: Pohjois-Amerikkaan ja Länsi-Eurooppaan.

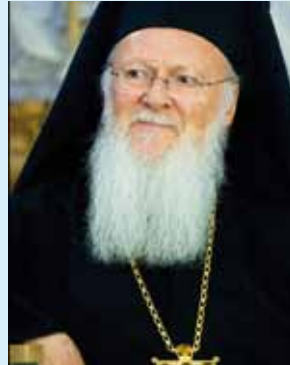
Yksi näkökulma ortodoksisen lähetysajatteluun on, että jako sisä- ja ulkolähetystyöön on osin päälle liimattua. Ulkolähetystyö voi kasvaa vain sellaisesta vahvasta kutsumuksesta ja kirkon jäsenyyden kokemuksesta, joka saa kasvunsa oman elävän seurakuntayhteyden kautta.

■ Aino Nenola

Ortodoksinen Lähetys ry: toiminnanjohtaja

Ortodoksit

keskusteluissa katolisen kirkon ja islamin kanssa

Ekumeeninen patriarkka **Bartolomeos** puolustaa valintaansa jatkaa opillisia keskusteluja katolilaisten kanssa ja uskontodialogia juutalaisten ja muslimien kanssa huolimatta kritiikistä jyrkän linjan ortodoksien taholta.

Konstantinopolissa arvovaltaiselle kuulijakunnalle puhunut patriarkka Bartolomeos korostaa myös uskontojen välisen vuoropuhelun eli uskontodialogin merkitystä.

– Me olemme päättäväisesti vuoropuhelun kannalla huolimatta saamastamme arvostelusta. Valitettavasti tietynlaista uskonnollista fundamentalismia, joka on jo itsessään traaginen ilmiö, tavataan niin ortodoksien kuin katolilaisten kuin myös muslimien ja juutalaisten keskuudessa. Jotkut ihmiset ajattelevat, että vain heillä on oikeus olla ja hallita maan päällä. Muille ei heidän mielestään ole sijaa, ja siksi he myös vastustavat kaikkea vuoropuhelua, hän sanoi.

Patriarkka kertoi heidän saavan paljon kritiikkiä ja hyökkäyksiä sen takia, että he pitävät yllä suhteita paaviin ja koska he ovat vahvasti sitoutuneet ortodoksien ja katolilaisten väliseen dialogiin kuin myös vuoropuheluun islamin suuntaan ja juutalaisuuteen.

– Mutta me jatkamme eteenpäin edeltäjiemme viitoittamaa tietä hyvin tietoisina toimistamme ja välittämättä siitä arvostelusta, jota meihin suunnataan. Näitä jyrkien mielipiteiden leimaamia ääriyhtymiä on kaikkialla. Siksi on luonnollista, että me kärsimme heidän kritiikkiään ja ideologista painostustaan, kaikki me jotka yritämme laajentaa tarkastelukulmaamme ja etsiä teologista lähestymistapaa asioihin. Teemme tämän siitä syystä, että haluamme kaikkien elävän rauhassa keskenään ja niin, että välillämme vallitsee sovinnollisuus ja ystävällisyys.

Lisäksi patriarkka huomautti, että he panevat toivoaan uskontojen väliseen dialogiin.

– Se on meidän uskontunnustuksemme, koska meidän pitää tuntea toisemme, työskennellä yhdessä ja kunnioittaa toistemme uskonnollisia vakauksia ja kulttuurista identiteettiä ilman, että painostaisimme toisiamme. Tämä on ainoa keino elää rauhassa. Tästä syystä patriarkaatti, sen lisäksi että se on käynyt dialogia toisten kirkkojen ja kristillisten yhteisöjen kanssa, on menneiden 25 vuoden ajan käynyt keskustelua islamin ja juutalaisuuden kanssa, ja ne ovat olleet hyviä tapaamisia. Muslimien ja juutalaisten kanssa emme keskustele pelkästään teologisista kysymyksistä, koska se olisi vaikeaa, vaan me käsittelemme sosiaalisia asioita, jotka koskettavat kaikkia ihmisiä, koko ihmiskuntaa kaikessa maailmassa.

Suomennos: **Kari M. Rantila**

Kirkko sosiaalisen työn verkossa

Suomessa on totuttu siihen, että hyvinvointiyhteiskunta palvelee kansalaisiaan verorahoilla kustannettujen palvelujen kautta. Silti osa tippuu järjestelmän ulkopuolelle. Sosiaalisen työn ulottuvuus kirkon arjessa on yksi osa tukiverkkojen kudelmaa, kirjoittaa Ortaidin projektipäällikkö **Riina Nguyen**.

Kehittyneen ja kehittyvän maan köyhyyden vertailu on vaikeaa, sillä yhteiskunnan rakenne ja ihmisten mahdollisuudet ovat niin erilaiset. Suomessa esiintyvä köyhyys tuntuu hurjalta, koska suomalaiset ovat eläneet monta noususuhdanteen vuosikymmentä sotien jälkeen.

Kun katsoo autioituvaa maaseutua ja kaupunkien lähiöitä, ei voi huijata itseään. Jossain kohtaa yhteiskunnan järjestelmät vuotavat, eivätkä kohtaa kaikkia avun tarvitsijoita. Kerjäläiset suurkaupungin kaduilla tuovat köyhempien maiden arjen kosketusetäisyydelle.

Kirkon diakonisessa työssä ihmislähtöisyys on kaikkeen toimintaan sisään kirjoitettu malli. Aineellisen ja henkisen tuen jakaminen kohtaavat hengellisessä kontekstissa, jossa kuitenkin ihmisen pitää tulla hyväksytyksi omana itsenään.

Kansainvälisen ja kotimaisen diakoniatyön perusta on siinä, että kirkko on universaali yhteisö, joka toimii rajat ylittävästi, oli paikka valtion raja tai mikä tahansa muu ihmisiä rajoittava tai erottava asia. Kirkon perusolemuksen näkökulmasta ei ole olemassa erikseen ”suomalaiset ortodoksit” ja ”muut”, vaan kirkko sulkee syliinsä ja huolenpitoonsa kaikki maailman ihmiset ja koko luomakunnan.

Kirkon osoittama rakkaus on samalla lailla ehdotonta kuin Jumalan rakkaus

ihmistä kohtaan – vaikka ihminen ei osoittaisi rakkautta, Jumala ja kirkko osoittavat. Kirkon huolenpito on täysin vastikkeetonta, ihminen itse päättää, ottaako sen vastaan.

Yhteiskunnallisten murrosten aikana kirkon pitää pysyä hereillä ja kysyä itseltään, toimiiko se oman opetuksensa mukaisesti. Elääkö kirkko todeksi liturgiaa, yhteistä työtä ja palvelua, jos ihmisten kohtaaminen jää kirkon seinien sisäpuolelle? Ihmisten välisessä toiminnassa ilmenee toisinaan kateutta toisten onnistumisesta. Keskeistä olisi miettiä, miten kateus kanavoidaan yhteiseksi ponnistukseksi, jossa kaikki pääsevät perille?

Ekumenia – käytännön tekoja

On huomionarvoista, että monen kirkon kansainvälinen diakoniatyö toteutetaan käytännössä järjestöpohjaisesti. Katolisen kirkon maailmanlaajuinen *Caritas* toimii paikallisten yksiköiden kuten Suomen *Caritas* kautta. *Fida International* on yhdistänyt helluntailiikkeen kehitysyhteistyön ja lähetystyön saman katon alle ja toimii laajalla rintamalla. Suomen luterilaisen kirkon yhteydessä toimii säätiöpohjainen *Kirkon Ulkomaanapu*, ja vastaavat toimijat löytyvät myös Ruotsista, Norjasta ja Tanskasta.

Usean ortodoksisen paikalliskirkon

yhteydessä toimii diakoniatyön järjestö tai säätiö: Serbiassa *Philantropy*, Venäjän Karjalassa *Uteshenie*, Moldovassa *Soarta*, Etiopiassa *EOC-DICAC*, Suomessa *Ortaid* ja Yhdysvalloissa *IOCC*. Järjestö on väline, rukkanen, jolla mahdollistetaan verkostojen luominen ja kenttätyö. Järjestöjen näkökulmasta työ on kirkon työtä, jonka toivotaan aktiivisesti herättävän kirkon jäsenet ottamaan osaa vastuun kantamiseen.

Kansainvälinen diakoniatyö olisi rampa ilman ekumeniaa. Käytännön työssä merkittävintä on yhteisen tahtotilan ja toimintatapojen löytyminen – monenkeskinen ekumeeninen yhteistyö kasvattaa kaikkia osapuolia ymmärtämään toistensa erilaisuutta.

Kansainvälisesti ekumeeninen avustustyö on organisoitunut *Act Alliance* -verkostoksi, johon kuuluvat muun muassa Kirkon Ulkomaanapu ja amerikkalainen ortodoksinen avustusjärjestö *IOCC (International Orthodox Christian Charities)*. Japanin tsunamikatastrofin yhteydessä Ortaid oli tiiviissä yhteydessä *IOCC:n* kanssa, joka Actin jäsenenä pystyi seuraamaan alueen tilannetta lähempää.

Luottamuksen rakentaminen ekumeenisessa toiminnassa lähtee selkeistä päätöksistä ja aidosta halusta yhteistyöhön. Kokoerostaan huolimatta Ortaid ja Kirkon Ulkomaanapu ovat tehneet hedelmällistä yhteistyötä lähes kymmenen vuoden ajan. Yhteistyö toteutuu, kun toiminta ja tavoitteet kohtaavat.

Lähitulevaisuudessa yksi kehityssuunta on saada Suomessa toimivat kansainvälisen diakonian toimijat saman pöydän ääreen keskustelemaan ja löytämään uusia yhteistyömalleja, kuten jo tapahtuu lähetysjärjestöjen piirissä.

Kipupisteitä ja ruohonjuuria

Olisi naiivia väittää, ettei kristittyjen välillä ole haastavia tilanteita, vaikka ekumeeninen toiminta on laajasti arvostettua. Kotimaan diakoniatyössä voidaan keskustella esimerkiksi siitä, millä tavalla maahanmuuttajat ohjataan kirkollisten palvelujen piiriin. Auttamisen innossa toisen ihmisen hätä ja uskonnollisen perinnön kunnioittaminen eivät saa unohtua. Jos suhteet eri kirkkoihin kuluviin toimijoiden välillä ovat toimivat ja luottamukselliset, myös ristiriitatilantei-

ta on helpompi ratkaista.

Kysymys käännättämisestä nousee aika ajoin pintaan, koska kirkoissa toimitaan eri tavoin. Kansainvälisen diakonian piirissä on kuitenkin laaja ymmär-

■ Tyttöjen koulutuksella on merkittävä osa köyhyyden vähentämisessä. Kosoron kylän lapset ja nuoret saivat Ortaidin maaseutuhankkeen kautta kouluunsa pulpetit ja penkit.

KUVAT: ORTAID RY.

■ Moldovalaisen Soarta-järjestön vapaaehtoisia jakamassa tietoa ihmiskaupasta ja auttavasta puhelimesta. Sukupolvien välinen tiedonkulkua tukee ihmiskaupan vastaista työtä.

rys siitä, miten kunnioitetaan toisen perinnettä. Tämä toteutuu myös uskontojen välillä, jos esimerkiksi hankealueella asuu kristittyjä ja muslimeja.

Kirkkopolitiikka voi myös tuoda oman mausteensa arjen työhön. Silloin hyvistä ekumeenisista suhteista on hyötyä, kun voidaan tiedustella suoraan neuvoja ja pyytää toisen kirkon jäseniä kertomaan taustoja. Globaalit ilmiöt, kuten hiv- ja aids-pandemia ja ihmiskauppa, ovat sen luokan asioita, että niiden ratkaisemiseksi ei ole muuta vaihtoehtoa kuin monenkeskinen yhteistyö. Kirkolla on monissa maissa vielä keskeinen asema, joka voi parhaassa tapauksessa tar-

koittaa todellisia vaikuttamisen mahdollisuuksia diakoniatyön saralla.

Ortodoksien sosiaalisessa työssä näkyy vahva kirkollinen ulottuvuus. Sitä ei peitellä eikä tyrkytetä. Kirkon diakoniatyö on omaleimaista ikoneineen kaikki-
neen. Rukous ja ihmisten rinnalla kulkeminen tulevat luonnostaan.

Ortodoksien toiminta eri maissa saattaa tuntua isoista ja tehokkaasti järjestäytyneistä organisaatioista joskus kotikutoiselta, mutta toisaalta samalla säilytetään inhimillisyyttä ja jatkuva kosketus ruohonjuuritasolle.

■ Riina Nguyen

Pappien ja seurakuntalaisten kohtaaminen

Kirkkokahveilla

PAPILTA SAATETAAN kysyä: "Oletko helposti lähestyttävä?" Mutta mietin myös kysymystä: "Lähestytkö itse helposti seurakuntalaisia?" Joillakin ihmisillä on pelkoja ja siksi vaikeuksia lähestyä pappia. Toiset jättäytyvät aina syrjään, koska ovat ujoja tai vähättelevät itseään. Huomaako pappi heidät? Millaiset psykologiset ja hengelliset silmät papilla on havaitsemaan erilaiset seurakuntalaiset? Pappi ei saa keskittyä seurustelemaan vain itseään aina esille tuovien, sosiaalisesti lahjakkaiden ihmisten kanssa.

Kirkkokahveilla papin tulee kohdata seurakuntalaisiaan. Viraston työpalaverit pidetään muuna aikana ja ystäväperheiden kanssa ehti seurustella vapaa-ajalla.

Kun kirkkokahvit järjestetään, on tärkeää, että palvelusta toimittamassa ollut pappi osallistuu niille. Hän huomaa ne, jotka harvoin käyvät kirkossa ja käy tervehtimässä heitä. Hän antaa huomiota heille, jotka jäävät yksin. Ja samoin heille, joilla tai joiden perheessä tai lähipiirissä hän tietää olevan surua tai muita vaikeuksia. Hän osaa kuunnella ja olla läsnä.

Papille on työnsä kannalta eduksi, jos hänellä on omassa elämässään ollut suuriakin vaikeuksia, koska juuri nämä kasvattavat häntä myös hengellisesti. Tällaista hengellistä syvyysspektiiviä voi joillakin harvoilla olla ihan "luonnostaan", Jumalan antamana armolahjana, mutta useat saavat sitä vasta elämäkokemusten opettamana. Erilaiset kohtaamiset papin työssä ovat tärkeä oppimistie. Joillakin papeilla on ihmisten lähestymisen armolahja. Jos sellaista ei ole, kannattaa rukoilla, että saisi sen.

Papilla on oltava jatkuvasti pisto sydämessään siitä, mitä voisi tehdä paremmin. Ja tässä hänen tulee osata kuunnella myös seurakuntalaisten palautetta.

Pappi on paimen. Työssään viihtyvä pappi on aidosti kiinnostunut laumastaan. Hän haluaa tutustua omiin seurakuntalaisiin ja oppia tuntemaan myös heidän perheensä. Tätä elämän matkaa kuljetaan näin yhdessä, ilot ja surut jakaen. Aito kohtaaminen on tärkeää, jotta jokainen seurakuntalainen saa kokea olevansa yhtä arvokas ja tervetullut yhteisöön.

Papilla on käytössään taivaallinen aarre, Jumalan Pyhä Henki. Mikään ei hoida haavoittunutta ihmistä paremmin ja kokonaisemmin. Ja se Henki toimii kohtaamisen kautta, kohtaamisessa.

Seurakuntalaisten välisissä kohtaamisissa on varmasti paljon lämminhenkistä seurustelua ja iloista yhdessäoloa. Mutta huomaammeko myös yksinäiset? Entä sosiaalisilta taidoiltaan eri tavoin vajavaiset – tuomitsemme ja sivuutamme heidät heidän puutteellisuutensa vuoksi? Jolla paljon on, sille yhä enemmän annetaan? Eihän tämä saa olla periaate, joka toteutuu myös seurakuntaelämässä! Sisältyykö näennäisesti moitteettomiin valintoihimme myös oman sosiaalisen asemamme varmistelua seurakuntayhteisön valitettavassa hierarkiassa? Lisäksi meidän oma elämäntarinamme vaikuttaa siihen, miten me kohtaamme erilaiset lähimmäisemme ja miten me heitä tulkitsemme.

Onko meillä taipumusta keskittyä vain itsemme viihdyttämiseen ja oman itsekään nautintomme toteuttamiseen? Tässäkö on kaikki, mihiin me pystymme? Mutta eikö meissä ole elävä Jumala? Ajattelen, että meillä jokaisella seurakuntalaisellakin tulisi olla sellainen pisto sydämessään, josta kirjoitin papin työn yhteydessä. Eikö tämäkin ole sellaista jatkuvaa katumuksen tekoa, johon meitä kutsutaan? Kenelläkään meistä ei ole varaa piilottaa leiviskäämme.

■ Raija Sillanpää

Luostarit käytännön ekumenian oppiahojina

Sekä Valamon että Lintulan luostarin elämässä tärkeä merkitys on talkoolaisilla eli niillä ihmisillä, jotka tulevat vapaaehtoisesti auttamaan luostarien monenlaisissa työtehtävissä. Ketkä pääsevät talkoolaiseksi? Ketkä vain, jotka tekevät työnsä hyvin ja sopeutuvat luostariympäristöön sekä pukeutumissaan että muussa olemisessään. Uskontoa ja ideologioita ei kysellä. Jollei talkoolainen tee itse aloitetta, ei kukaan ole pyrkimässä hänen sielunmaisemiinsa. Toisen ihmisen yksityisyyttä ja sisäistä koskemattomuutta kunnioitetaan. Tämän vuoksi luostarit ovat parasta ekumeenista ympäristöä.

Uteliaisuus herää

Luostarissa ortodoksisesta uskosta ei puhuta vaan sitä eletään. Talkoolaisilta ei vaadita kirkossa käymistä, mutta kun se kuuluu luontevasti lähes kaikkien elämään luostarissa, niin hyvin usein ei-ortodoksi talkoolainenkin alkaa löytää itsensä jumalanpalveluksesta ainakin iltaisin. Sitten herää uteliaisuus, mitä siellä mahtaa tapahtua aamulla. Lopulta talkoolainen huomaa,

kuinka hieno tapa on herätä päätymällä ensimmäiseksi kirkkoon. Ja kun haluaa saada selkeyttä mielessä heränneisiin kysymyksiin, niin Valamossa on suuri kirjasto ja Lintulastakin löytyvät perusteokset. Talkoolainen huomaa, että sanomalehdet, joita kyllä niitäkin on saatavilla, jäävät vähemmälle, kun tutkimusmatka kirkkohistorian saloihin alkaa.

Veljestölle / sisaristolle on mahdollista tehdä kysymyksiä tarvitsematta pelätä joutuvansa sen enempää naurunalaiseksi kuin käännytyksen kohteeksi. Kaikki ymmärtävät, että ortodoksisuus on monelle suomalaiselle ja ulkomaalaisellekin tuntematonta aluetta. Vanhat talkoolaiset, jotka tietävät vasta-alkajan tunnelmat, osaavat hekin vastata moneen asiaan. Henkilökohtaisista ongelmistaan voi halutessaan keskustella munkkien / nunnien kanssa. Jos raskaita asioita on mieltä painamassa, Valamossa on myös kokeneita rippi-isiä, joille mikään inhimillinen ei ole vierasta. Keskusteluissa vastaukset eivät ole niinkään psykologiaa kuin lupausta rukoilla kyseisen henkilön puolesta. Monet ovat tehneet sen havainnon, että luostareissa kannettu rukous auttaa varsin konkreettisesti.

Viilskettä ja hiljaisuutta

Valamossa viilskettä riittää varsinkin kesäisin, mutta siellä on myös omat hiljaiset paikkansa. Pieni kävelyretki hautausmaalle ja pitempi matkamiehenistille auttavat hiljentymään syvempiin pohdiskeluihin. Ja onhan vielä salaperäinen Rukousmetsä, joka kuitenkin lienee lähinnä tarkoitettu veljestön hiljentymiseen. Lintulassa on yleensä aina rauhallista, koska pyhiinvaeltajia käy vähemmän. Töiden jälkeen voi kävellä luontopolkua Pyhän Paraskevan tsasounalle Koskijärven rannalle. Myös hautausmaa tsasouneen on kaunis paikka.

Samaan aikaan talkootöissä olevien välillä kehittyi usein mukava me-henki, joten luostarissa saa myös uusia ystäviä, joita voi tapaila muuallakin.

Uskon, että viikko luostarissa opettaa sekä ortodoksisuudesta että toisen ihmisen vakaumuksen kunnioituksesta enemmän kuin monet oppitunnit. Kyseessä ei ole niinkään tiedollinen puoli, vaikka korviin kyllä jumalanpalveluksissa kiirii niin teologiaa kuin kirkkohistoriaakin, vaan käytännön ortodoksis-kristillinen elämäntapa ja ortodoksisuuteen olennaisesti kuuluva yhteisöllisyys. Yksikin kerta luostarissa antaa rakennusaineita koko elämän ajaksi. Ei oikeastaan ole hämmästyttävää, että buddhalaisissa maissa kaikki pojat pyrkivät tietääkseni viettämään jonkin aikaa luostarissa. Meidän luostareissamme sen voivat tehdä kaikenikäiset pojat, mutta myös tytöt!

■ Nunna Kristoduli

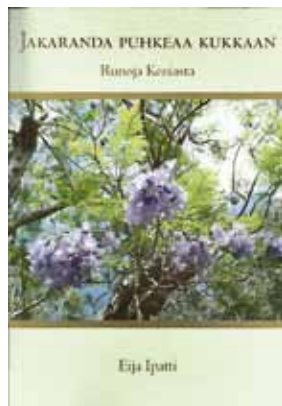
Kirja-arvio

Jakaranda puhkeaa kukkaan

Runoja Keniasta

”Jakarandat kukkaloistossaan olivat kuin sinisiä pilviunelmia. Niitä katsellessani ajattelin: Tästä kirjoitan runon. En aavistanut, että syntyisi runokirja.”

Näin kirjoittaa seurakuntalehtori ja lähetystyöntekijä **Eija Ipatti** runokirjansa takakannessa. Hän kertoo kirjan johdanto-osassa siitä, miten hän siirtyi Lapin kautta lähetystyöhön Keniaan vuosina 1978–1979 ja 1980–1982. Näiden vuosien kokemukset,

kohtaamiset, tunnelmat, sie-lunliikkeet, työolosuhteet ja

Kenian uskomattoman kaunis luonto jäivät häneen lähtemättömästi. Ne kiteytyivät ja kypsyivät kolmen vuosikymmenen aikana lämminhenkisten ja satuttavien runojen muotoon.

Eija Ipatin runojen seurassa on helppoa ja mielenkiintoista olla hänen kanssalkijanaan eri tilanteissa. Lähetyskutsun saatuaan tekijän on tehtävä vaikeita ratkaisuja. On lähdeittävä omasta maasta Jumalan osoittamaan maahan. On hypättävä tuntemattomaan – lähdeittävä opettamaan tai paremminkin olemaan opetettavana. On otettava nöyrästi vastaan erilaisia huolenaiheita, joista ei voi tietää mitään etukäteen. Mutta kaikki tuo on pientä verrattuna siihen, mitä

on itse saanut. On saanut nähdä ja oppia ihmisten ”syvyydestä kumpuavaa yksinkertaista uskoa”, huolenpitoa ja kiitollisuutta pienistäkin asioista. On saanut kokea kauneuden kosketuksen niin paratiisin omaisessa kukkaloistossa kuin myös autiomaan karussa kauneudessa. On saanut kokea enkelin varjelusta ja Jumalan huolenpitoa.

Eija Ipatin runokirja sopii erinomaisesti lahjaksi, luettavaksi lähetyspiireissä ja ryhmissä. Siitä saa aiheita keskusteluihin ja puheisiin. Se johdattaa näkemään arjen elämää ja kristinuskon juurtumista kaukaisessa Afrikassa jakarandan kukkiessa violetinsinisenä.

■ Pirkko Siili

MuK, TM **Jaakko Olkinuora** on bysanttilaisen musiikin opettaja.

Katolisen ja ortodoksisen kirkkomusiikin yhtymäkohdista

Luterilaisella ja ortodoksisella kirkkomusiikilla on hyvin vähän yhtymäkohtia. Luterilaisen kirkon perusmusiikkimateriaali koostuu virsistä, jotka ortodoksisen ajattelutavan mukaan luokiteltaisiin lähinnä hengellisiksi eikä liturgisiksi lauluiksi. Toinen merkittävä osa protestanttisesta musiikkitraditiosta on soitinmusiikkia, joka ei luonnollisestikaan sovi ortodoksisen kirkon musiikkikäsitelmään.

Sen sijaan roomalaiskatolisen kirkon musiikki-tradition kanssa ortodoksisella kirkolla on hyvinkin paljon yhteistä – perinteisesti ei juurikaan varsinaisen musiikillisesti, vaan ideologisesti. Läntistä ja itäistä varhaista kirkkomusiikkia yhdistää yhteinen hymnografinen traditio, kahdeksansävelmistöjärjestelmä (joka gregoriaanisessa kirkkomusiikissa toteutuu moodeina) sekä esimerkiksi notaatio: gregoriaaninen neumikirjoitus on bysanttilaisen neumikirjoituksen jälkeläinen. Varhaisessa roomalaisessa musiikissa bysanttilaiset vaikutteet olivat varsin suuret, ja edelleenkin roomalaiskatolinen kirkko käyttää toisinaan bysanttilaisperäisiä, kreikankielisiä melodi-oita jumalanpalveluksissaan.

Mielenkiintoisin yhtymäkohta bysanttilaisen (ja muiden varhaisten ortodoksisten laulutraditioiden) sekä katolisen kirkkomusiikin välillä on barokkimusiikista tuttu affektioppi. Barokki taidesuuntana (1500-luvun lopulta 1700-luvun puoliväliin) oli vastauskonpuhdistuksen tuote: protestanttisen ankaaruuden vastalääkkeeksi katolinen kirkko hyökkäsi uskonpuhdistusta vastaan komeudella ja kaikkien aistien hyödyntämisellä. Barokkimusiikin filosofinen lataus perustui *affekteihin*. Affektit ovat sieluntiloja, jotka heijastelevat inhimillisiä tunteita. Erilaiset musiikilliset kuviot, joita barokissa nimitettiin retorisisi eleiksi, olivat säveltäjän välineinä näiden eri sieluntilojen, affektien, tasapainoon saattamisessa.

Bysanttilaisessa musiikissa on vastaavanlainen ilmiö havaittavissa. Melodiaformulat (vrt. barokin retoriset kuviot) ilmaisevat musiikin *pathoksia* (vrt. barokin affektit). Molemmissa musiikkiperinteissä

on vahva uusplatonistinen sävy, mikä ylipäättään leimaa kristillistä filosofista ajattelua. Musiikilliset rakenteet muuttuvat hypostaasien, todellisten tunteiden, heijastumiksi. Niin ikään molemmissa perinteissä teksti koettiin musiikin muotoa ja rakennetta säätelevänä tekijänä, niin tekstin muoto kuin sen sisältökin. Barokkimusiikissa teksti ja retorinen ajattelu dominoivat jopa soitinmusiikkia. Ideologinen pohja näille kahdelle musiikkikulttuurille on siis hyvin samankaltainen.

Toisaalta näitä musiikkejä erottaa yksi merkittävä seikka, nimittäin musiikin välittämien ”tunteiden” laatu. Barokki pyrki nimenomaan miellyttämään maallisia aisteja, ja viihdyttävyydellä oli siinä tärkeä rooli – olihan kyse alun perin propagandavälineestä protestantteja vastaan. **Fotis Kontoglou**, kreikkalainen kuuluisa ikonimaalari, on käsitellyt bysanttilaista ”affektioppia” kirjoituksissaan kirkkomusiikista: ”Musiikkia on kahdenlaista (kuten muitakin taiteita) – maallinen ja hengellinen. Kumpikin näistä on kehittynyt erinäisten tunteiden tai sieluntilojen vaikutuksesta. Maallinen musiikki ilmaisee maallisia (siis lihallisia) tunteita ja halua. Vaikka nämä tunteet saattavatkin olla hyvin hienotuneita (romanttisia, sentimentaalisia, idealistisia jne.), ne eivät lakkaa olemasta lihallisia. Silti monet ihmiset pitävät näitä tunteita uskonnollisina. Sitä vastoin vain kirkkomusiikki ilmaisee uskonnollisia tunteita. Vain kirkkomusiikki pystyy ilmaisemaan todellisesti sydämen salaisia liikkeitä, jotka poikkeavat täysin maallisen musiikin inspiroimista ja kehittämistä tuntemuksista.”

Barokkimusiikissa nämä kaksi musiikin puolta, maallinen ja hengellinen, menivät sulavasti sekaisin. Monteverdiä pidettiin barokin ensimmäisenä suurena mestarina, vaikka hän saikin kritiikkiä kirkkomusiikki-teostensa oopperamaisuudesta. Varjelkaamme siis ortodokseina Kontogloun hengessä kirkkomusiikki erillisenä maallisesta musiikista, jotta emme tarkoituksettomasti välittäisi liturgisella musiikillamme maallisia tunteita.

■ **Jaakko Olkinuora**

Ikonimaalareiden kevätmatka

Olimme ahkeroineet koko pitkän talven ikoneita maalaten. Oli siis aika päättää opintovuosi juhlallisesti ja samalla uutta inspiraatiota hakien. Mukaan saimme Kotkan opiston ikonimaalareita ja muutaman matkalaisen kauempaakin.

Matkakohteita oli kolme: Lapinlahti, Valamo ja Punkaharjun Lusto. Ponkaisimme matkaan aikaisin vappuaattona. Hamina lähtiessämme koivut uinuivat vielä talviuudessa. Kun nousimme rannikolta Kouvolan korkeudelle, saimme hämmästellä, kuinka hiirenkorvat olivat jo putkahtaneet koivuihin ja kevät oli jo pitkällä.

Iltpäivällä saavuimme Halosen taiteilijasuvun ja **Juhani Ahon** tunnetuksi teemalle Lapinlahdelle.

Monet muistivat kouluaikojen äidinkielen tunneilta, kuinka Matti ja Liisa saapuivat Lapinlahdelle ihmettelemään uutta keksintöä: rautatietä. Nyt pääsimme itsekin tapahtumapaikalle, ja tuo ihme oli vieläkin olemassa.

Taidemuseossa oli Suomen Ikonimaalarit ry:n näyttely Kirkkautta kohti. Esillä oli hyvin erilaisia ikoneita. Oli perinteisiä ja moderneja. Ikoneita oli toteutettu monin eri tavoin ja eri materiaaleista, kuten herkästi ompelemalla tai jyrkästi mosaiikkityönä. Jokaiselle jotakin.

Matkalla pysähdyimme Siilinjärven kirkossa, jonne **Petros Sasaki** on maalannut ikonostaasin. Kirkossa on myös **Mitro Revon** pappisseminaariaikoina maalaamia ikoneita. Ikonimaalauksen opettaja **Tuulikki Likitalo** opasti meitä tällä yllätyskäynnillä.

Hän on itse maalannut seurakuntatalon ikonit. Hän on tunnettu myös mosaiikkiopettajana.

Vähän ennen Valamo taivaalta vihmoi muutama räntäkuuro. Ne muistuttivat meitä juuri alkaneesta kevään juhlasta. Sää oli siis kohdallaan ja perinteinen. Valamossa meitä odotti oivallinen päivällinen. Ainuttakaan munkkia emme syöneet vapun kunniaksi. Vatsa ravintoa täynnä oli hyvä osallistua iltavigiliaan saamaan myös hengellistä ravintoa. Nopsajalkaisimmat ehdivät ennen unia käydä vielä pohdiskelemassa ihmiselon lyhyttä metsähautausmaalla. Siellä lepäsivät rauhassa nöyrien Jumalan palvelijoiden

munkkien ja nunnien sekä maallista mainetakin niittäneiden henkilöiden tomumajat.

Aamu valkeni järvimaisemassa niin keväisen kirkkaana, että ajatukset riensivät taivaallisiin. Mikä siunattu pyhäaamu! Aamun liturgiassa muistutettiin, että pääsiäisen aika jatkuu: Kristus nousi kuolleista, toisesti nousi!

Kun seurakunta ja papisto olivat pois-tuneet, meille annettiin tilaisuus tutustua lähemmin Ihmeitätekevän Konevitsan Jumalanäidin ikoniin ja sen taakse maalattuun Käsittätehty Kristus -ikoniin.

Kaksi meistä maalareista toi ikoninsa siunattaviksi Valamoon. Tekijät olivat silminnähdessä tyytyväisiä, kun saivat ikoninsa siunattuina kotimatalle.

Yksi matkakohde oli vielä edessä: Lusto. Siellä oli kolmen ikonimaalarin – piispa Arsenin, Tuula Ahojen ja Ritva Koverolan – näyttely Koko luomakunta ikoneissa. Osa ikoneista oli vähemmän tunnettuja, kuten pyhä Mamas, lasten ja paimenten suojeluspäyhä, tai pyhä Modestos, kotieläinten suojelija, sekä puuseppien suojelusikoni, Keskustelun Jumalanäiti.

Opettajamme ja matkanjohtajamme Ritva Koverola piti Lustossa vielä luennon väreistä ikoneissa. Hän kertoi, kuinka ikoneissa käytetään kasvi-, eläin- ja kivikunnan aineksia. Samoin kaikki kolme luonnon osaluuetta näkyvät myös ikonien kuva-aiheissa. Luennon lopuksi Ritva Koverola totesi, että ikonimaalarit ovat kiitollisia luonnon antimista: "Mitä antaisimmekaan sinulle, oi Kristus – annamme kiitoksemme!"

Palasimme vapunpäivän iltana kotiin, samanaikaisesti virkeinä ja väsyneinä. Matka oli antoisa kaikille aisteille.

Merja Silander-Tinkanen

Kouvolan Pyhän ristin kirkon aikuistenkerhosta Leena Juka ja Seija Juutilainen ojentamassa rahalahjoitusta Kouvolan kirkon kaunistamiseen.

Tervehdys

Toplovskin Pyhän Kolminaisuuden ja pyhän Paraskevan naisluostarista

Toplovskin luostariyhteisö lähettää terveisensä Suomen ortodoksiselle kirkolle: kirkon esipaimenille, papistolle ja seurakuntalaisille.

Luostari sijaitsee Ukrainassa Karatauvooren rinteellä lähellä Toplovskin kylää, Krimin niemimaalla 70 kilometrin päässä pääkaupungista Simferopolista. Luostaria johtaa igumenia Paraskeva, ja sisaristoa on noin 30. Alueella on kaksi kirkkoa ja kolme pyhää lähettä. Luostari on alueen suosituimpia pyhiinvaelluskohteita.

Oli ilo ja siunaus, että sain aloittaa tänä vuonna suuren paaston vieton talkoolaisena luostariyhteisössä.

■ Antonina Sosunov-Perälä

■ Sisar Maria kissansa Romaskan kanssa.

■ Sisaret Toplovskin toisen kirkon edustalla, joka on pyhitetty Neitsen Marian, kaikkien murheellisten ilo-ikonin muistolle.

■ Sisaret Pyhän Kolminaisuuden ja Paraskevan kirkon edustalla.

■ Antonina syyttää tuohuksen Pyhän Kolminaisuuden ja pyhän Paraskevan kirkossa.

SVEN WESSMAN

■ Tuomaantiistaina muisteltiin perinteisesti vainajia ja suoritettiin litaniat haudoilla, sekä Vuorentaan että Ahveniston hautausmailla, koleassa ja tuulisessa säässä. Palvelukset aloitettiin Vuorentaan matkamiehenristiltä. Kuvassa Antonina Sosunov-Perälä, Erja Wessman, Leena Lomu ja isä Gaius.

SVEN WESSMAN

■ Hämeenlinnan seurakunnan kirkon isännöitsijä Yrjö Usvasalon 90-vuotisjuhlaa vietettiin lähes sadan ihmisen voimin 29.4.2011. Starosta Yrjö oli toivonut, että häntä muistettaisiin kartuttamalla kirkon peruskorjauskassaa. Kuvassa Starosta Yrjö, isä Markus ja Tamara Usvasalo.

SVEN WESSMAN

■ Lähes parikymmenpäinen joukko osallistui Ahveniston kirkon ja sen ympäristön kevätsiivoukseen 17.5.

KUVA JA TEKSTI: LEENA LOMU

■ Virbolauantaina 15.4. Forssan toimintakeskuksessa vietettiin mukavaa perhetapahtumaa, jossa Urjalankylältä kotoisin oleva Paijan perheen kuopus toimitettiin kasteen kautta seurakunnan täysivaltaiseksi jäseneksi. Taustalla sädehtii Pasi-Mikael Huovisen maalaamat kullatut ikonit. Kuvassa vanhemmat Jari ja Leena sekä lapset Joona, vastakastettu Elli-Noora ja Lotta Paija.

ERJA WESSMAN

■ Seurakunnan vanhin, Julia Patrikainen 95 v., ahkeroi ja näyttää mallia nuoremmille Ahveniston kirkon siivoustalkoissa.

LEENA LOMU

■ Somerolla sijaitsee vanha venäläinen varuskunnan hautausmaa, joka sai kuluneen kevään aikana Venäjän lähetystön kustannuksella uuden aitauksen ja portin.

Tiistiseurassa esitys **Athosvuoren yhteisöstä**

Toukokuun runsaan kuulijakunnan koonneessa tiistiseuraillassa oli vieraanamme isä **Markus Petsalo** Lappeenrannasta puolisoineen. Hän esitteli monipuolisesti havainnollistaen Athosvuoren yhteisöä. Isä Markus kertoi ohjaajavanhus Paisoksen opetuksista, ihmeitä tekevästä Neitsyt Marian vyöstä ja monista yhteisössä tapahtuneista ihmeistä. Saimme tietoja tämän maisemallisestikin vaikuttavan, eri kansallisuuksista koostuvan luostarien yhteisön kilvoittelusta ja opetuksista, toimimisesta Herran Äidin puutarhassa.

Athosvuoren yhteisön henki ulottuu Suomeen siten, että tänne ollaan toteuttamassa eräiden Athosvuorella vierailneiden suomalaisten toimesta seitsemän tsasounan saariyhteisö Saimaalle.

Tämä toukokuinen tiistiseurailta päätti talvikauden toiminnan. Kesän tapahtumiin kuuluvat Haminan kaupunkipraasniekkaan ja oman seurakunnan Munkholman praasniekkaan osallistuminen. Syksyllä tiistiseurann ensimmäinen kokoontuminen on 20.9.

■ **Leena Karjalainen**

■ Tiistiseurann johtokunta; (vas.) Anita Osola, Annikki Glumoff (uusi), Eila Perko (uusi), Eila Päivinen, Eeva Riiali, Soja Rantanen ja Leena Karjalainen

■ Isä Markus Petsalo toimitti rukouspalveluksen toukokuuisessa tiistiseuraillassa.

■ Pääsiäisyön palvelus Kotkan kirkossa.

■ Pääsiäisen askartelut alkoivat virpovitsojen valmistamisella.

■ Rovasti Veikko Lisitsin ja uusi kirkkoherra Alexander Hautamäki.

■ Kotkan kirkko valmiina suuren perjantain ehtoopalvelukseen.

Kotkan ikonikerho **Istanbulissa**

KUVAT BIRGIT SALMENHAARA

■ Kuvassa osa matkaseurueestamme ihastelee Reijo Paukun johdolla matkan nähtävyyksiä.

Ikonimaalarit ja ystävät tekivät mielenkiintoisen opintomatkan Istanbuliin 7–12.5.2011. Istanbul on maailman ainoa kahdella maanosalla sijaitseva kaupunki, Euroopan ja Aasian rajakaupunki. Kaupungissa asuu yli 10 miljoonalla asukasta. Istanbul on Turkin talouden, viihteen ja kulttuurin keskus.

Oppaanamme matkalla toimi ikonimaalari **Reijo Pauku**. Hänen johdollaan tutustuimme sunnuntaina mm. Hagia Sofiaan, turkkilaisittain Aya Sofya, joka tarkoittaa pyhää viisautta. Rakennus toimi kirkkona 500-luvulta aina 1400-luvulle saakka, kunnes turkkilaiset ottivat vallan Konstantinopolissa ja muuttivat kirkon moskeijaksi, ja nykyään se toimii museona. Rakennusta ympäröivät minareetit lisättiin rakennukseen 1400-luvulla. Hagia Sofia on ollut suurin ortodoksinen kirkko maailmassa, ja kirkon henkilökuntaan kuului 150 diakonia, 80 pappia ja yli 200 muuta henkilöä. Kirkossa järjestettiin aikoinaan loisteliaita jumalanpalvelustilaisuuksia.

Seuraavana päivänä oli vuorossa Topkapi-palatsi, joka toimi turkkilaisen keisarikunnan keskuspaikkana lähes neljän vuosisadan ajan 1465-1853 sen jälkeen, kun Mehmed II otti vallan Konstantinopolissa. Palatsialue on toiminut museona vuodesta 1924 lähtien. Täältä jatkoimme taksilla matkaa Choran kirkkoon. Kirkko on rakennettu 1000-luvulla, mutta mosaiikit on lisätty

1300-luvulla hallitsija Theodoros Metokhitesin toimesta. Nykyisin tämäkin kirkko toimii museona. Chorassa näimme kaupungin vanhimmat ja varmaan kauneimmat mosaiikki-ikonit.

Tiistaina 10.5. teimme päivän retken laivalla Prinssisaarille, paikallisen oppaamme **Ismail E. Ekimin** johdolla. Prinssisaaret ovat yhdeksän vihreää korallisaarta, jotka sijaitsevat Marmarameressä. Matkalla Prinssisaarille saimme ihailia Istanbulin kaupungin siluettia mereltä katsottuna. Perillä Büyükdalan saarella nautimme maukkaan kalalounaan lämpimässä auringon paisteessa. Osa ryhmästäme tutustui myös saarella sijaitsevaan vuonna 1909 rakennettuun ortodoksisen Pyhän Yrjön luostariin ja kirkkoon. Matka Pyhän Yrjön luostariin taitui vossikalla ja loppumatka kävellen. Vanhan uskomuksen mukaan kävely tuli tehdä pysähtymättä, näin kirkolla sai toivoa jota-kin, ja toive toteutuu. Näin mekin teimme.

Viimeisenä matkapäivänä kävimme Grand Bazaarissa, jonka vuonna 1464 Mehmed II perusti. Grand Bazaar, suuri kauppatori, on kuin pieni kaupunki Istanbulissa. Sen kauppakujilla ja aukioilla on yhteensä noin neljä tuhatta kauppaa ja putiikkia. Toiset ryhmästäme kävivät myös tutustumassa Konstantinopolin ekumeeniseen patriarkaattiin, joka sijaitsi aikanaan Hagia Sofian kirkossa, mutta itäisen kristillisyyden pääkirkko on joutunut väistymään sitä mu-

■ Choran kirkossa näimme kauneimmat mosaiikki-ikonit.

kaan, kun hallitsijat ovat halunneet tehdä kirkoista moskeijoita.

Saimme tällä matkalla tutustua mm. edellä mainittuihin mielenkiintoisiin kohteisiin. Näimme toinen toistaan upeimpia ikoneita ja seinämaalauksia, ja olemme nyt monta kokemusta rikkaampia. Paljon jäi silti vielä näkemättä, joten ehkä paalaamme vielä Istanbuliin uudelleen.

■ Birgit Salmenhaara

■ "Kenelle kellot soivat" Tatjana Sundgren

Kenelle kellot soivat

Kotkalainen **Tatjana Sundgren** menestyi jälleen valokuvakilpailussa. Hänen kuvansa Kotkan Pyhän Nikolaoksen kirkon kellotornista sijoittui "Kotka uusien silmin"-valokuvakilpailussa kolmanneksi. Kuva oli yleisön suosikki 50 %:n äänisaaliilla.

KAUKO PUSSINEN

■ Kirkaalla viikolla koululaispalvelukset järjestettiin Lahdessa ja Hyvinkäällä. Hyvinkäällä koululaiset osallistuivat ristisaattoon.

■ Pieni joukko lahtelaisia oli mukana palmusunnuntaiviikonloppuna Valamon Ystävät ry:n järjestämällä pyhiinvaellusmatkalla Uuteen Valamoon. Luostarin kirkko koristeltiin yhdessä tehdyillä virpovitoilla, joihin tehtiin yhteensä yli tuhat kukkaa.

■ Toukokuussa joukko lahtelaisia Valamon ystäviä teki matkan Lappeenrantaan. Matkalla osallistuttiin ensin liturgiaan, jonka jälkeen nautittiin Lappeenrannan paikallisyhdistyksen tarjoamaa herkullista lohikeittoa ja kahvia. Sen jälkeen tutustuttiin ensin Wolkoffin talomuseoon ja lopuksi Lappeenrantaan kiertoajelulla isä Olavi Merraksen opastuksella.

■ Lasten pääsiäistä vietettiin Lahdessa toisena pääsiäispäivänä. Lasten pääsiäisen ristisaatto alkaa kirkosta.

Lappeenrannassa moldovalaisia vieraita

Suomen ortodoksisen kirkon ulkomaa-
navun Ortaidin kutsusta maassamme
vieraili kolmen hengen ryhmä Moldo-
vasta: arkkimandriitta Ion Mosnegutu,
rovasti Nikolai Cravet ja avustusjärjestö
Soartan toiminnanjohtaja Asea Railean.

Matkaohjelmaan kuului myös tutustu-
minen Lappeenrannan seurakuntaan, jossa
tiiviin päivän aikana vieraat ehtivät olla mu-
kana Lappeenrannassa Pokrovan päiväpii-
rissä ja Imatralla Ikonin Ystävien järjestä-
mässä iltatilaisuudessa samalla tutustuen
seurakunnan kirkkoihin ja toimintaan.

Maana Moldova on vähän tunnettu,

RAIJA MUTANEN

■ Arkkimandriitta Ion sai muistoksi vierailustaan seurakunnastamme pienen muistolahjan.

eikä sen arkipäivän tilanteesta tiedetä juuri mitään. Moldovalai-
sten vieraiden kerto-
mukset kirkon elämästä ja erityisesti sosia-
alisesta työstä, jota tehdään lasten, naisten
ja vanhusten elinolosuhteiden turvaamiseksi
ja parantamiseksi olivat vaikuttavaa kuul-
la.

Jos eläkeläinen 20 euron kuukausieläk-
keellä pystyy hankkimaan itselleen maitoa,
leipää ja ryynettä, niin muuhun eivät varat
enää riitä. Pienen nelimiljoonaisen maan
väestöstä puolet on maan rajojen ulkopuo-
lella etsimässä työtä ja toimeentuloa, ja
tästä aiheutuvat ongelmat ovat johtaneet
ihmiskauppaan, seksuaaliseen hyväksikäyt-
töön ja sisäelimitä käytävään kauppaan.

Siirtotyöläisinä elävät moldovalaiset
joutuvat usein asumaan epäinhimillisissä
olosuhteissa eivätkä saa oikeudenmukaista
palkkaa tekemästään työstä ja usein joutu-

vat palaamaan takaisin kotiinsa rahattomina. Monille suomalaisille Pietarin-kävijöille on tuttua mm. Nevski-prospektilla tehtävät katujen kiveystyöt. Siellä näkee usein juuri Moldovasta lähtöisin olevia kivimiehiä, jotka ahertavat elättääkseen omaisensa kotimaassa.

Väestöstä yli 90 prosentteja on ortodokseja, ja kirkko on maan itsenäistymisen jälkeen aloittanut jälleenrakentamisen ja sosiaalisia projekteja ihmisten arkipäivästä selviytymisen tukemiseksi. Lasten osa on myös vaikea, sillä joka toisen lapsen toinen vanhempi on ulkomailla ja joka viidennen molemmat vanhemmat. Koulunkäynti edellyttää monenlaisia maksuja, eikä läheskään kaikilla ole varaa käydä pakollisen peruskoulun jälkeisiä opintoja.

Henkilökohtaisella tasolla tapahtuneet

RAIJA MUTANEN

■ Molodovalaiset vieraat osallistuivat ikonimaalareiden työkauden päätökseen Nikolaoksen kirkossa.

kohtaukset moldovalaisen vieraiden ja seurakuntalaisten välillä tekivät Ortoidin arvokasta työtä tunnetuksi laajemminkin, ja myös keskustelut ja kysymykset avasivat

tietämystä ja synnyttivät monenlaista pohdintaa siitä, kuinka paikallisesti voisimme tukea Moldovassa tehtäviä projekteja.

■ Isä Timo Tynkkynen

Yläkoululaisten opintomatka **Valamon luostariin**

Lähdimme torstaina 31.3. opintomatkalle Valamon luostariin opettajamme Sanna Salosen johdolla. Myös isä Arne Ylä-Jussila oli mukana. Meitä oli koko bussillinen nuoria innokkaita uskonnon opiskelijoita, ja pari vanhempaakin taisi olla mukana. Bussissa aika ei käynyt pitkäksi, kun sai jutella vanhojen kavereiden kanssa ja tutustui siinä samalla uusiin ihmisiin.

Bussimatalla pysähdyimme kerran Särkisalmen ABC-aseamalla ja samalla tuli jaettua ensimmäiset jälki-istunnot. Pienen pysähdyksen jälkeen pääsimme jatkamaan matkaamme kohti Valamoa. Bussissa Sanna sanoi toivovansa kaikkien käyttäytyvän hyvin Valamossa, ja isä Arne kertoi meille vähän Valamon historiasta.

Kun vihdoinkin saavuimme Valamoon hie-man aikataulusta jäljessä, menimme syömään. Ruoka oli todella hyvää paastoruokaa, muun muassa kalaa eri muodoissa. Kun kaikki olivat vihdoinkin syöneet, pääsimme virallisesti tutustumaan Valamon historiaan ja sen erilaisiin rakennuksiin. Oppaanamme toimi veli Johannes, joka oli asunut luostarissa melkein kaksi vuotta.

Tutustuimme Valamon vanhaan kirkkoon ja uuteen kirkkoon sekä niiden historiaan ja ikoneihin. Näimme myös ihmeitä tekevän Neitsyt Marian ikonin. Tutustumiskierroksen jälkeen menimme katsomaan veli Johanneksen johdolla pienen DVD:n Valamosta. Itse ainakin sain hirveästi uutta tietoa Valamon luostarista ja sen historiasta. Koko tutustumiskierroksen jälkeen pääsimme viettämään vapaa-aikaa ostosten parissa Valamon matkamuistomyymälässä. Suosituin ostos taisi olla Valamossa tehdyt perinteiset tikkunekut, jotka olivat tosi hyviä.

Ostosten jälkeen, kun olimme hetken

rellä igumenin asunnossa ja katsella ikoneita ja muita arvokkaita tauluja.

Igumenin vastaanoton jälkeen lähdimme kotimatalle. Pysähdyimme Särkisalmen ABC-aseamalla taas syö-mässä. Pienen pysähdyksen jälkeen oli hauskaa bussissa. Sannakin päätti tulla istumaan bussin takaosaan sen

■ Ryhmäkuva Valamon kirkon portailla.

katselleet rauhassa ympärillemme, alkoi Valamon pääkirkossa pieni rukoushetki, jonka isä Arne toimitti. Rukoushetken jälkeen pääsimme tapaamaan arkkimandriitta Sergeitä, Valamon luostarin igumenia. Hän toivotti meidät tervetulleeksi omaan asuntoonsa ja kertoi meille vielä lisää Valamosta. Sitten siunasimme yhdessä pöydän ja pääsimme herkuttelemaan mehulla ja pullalla. Pullan ja mehun jälkeen saimme kier-

jälkeen, kun vesipullot lentelivät ilman korkkia. Huomasimme myös, että rakkaalla opettajallamme oli korvatulpat korvissa, kun hän ei jaksanut enää kuunnella mielestään rasittavia ja äänekkäitä teinejä. Kun vihdoinkin pääsimme takaisin Imatralle, oli aika hyvästellä uudet ystävät ja lähteä kotiin kertomaan vanhemmille hauska päivästä.

■ Niina Mustalahti

■ Valoisalla viikolla kirkot täyttyivät myös koululaisista, kun ortodoksiset oppilaat kokoontuivat jumalanpalveluksiin. Imatran koululaisten pääsiäisjuhlaan saapui kirkon täydeltä nuoria seurakuntalaisia opettajineen.

KAUKO PUSSINEN

■ Lasten pääsiäisen tungosta, kun suklaamunia jaettiin nuorelle kirkkokansalle.

KAUKO PUSSINEN

■ Lahden Valamon Ystävien paikallisosasto teki vierailun Lappeenrantaan sunnuntaina 15.5. Ohjelmaan kuului liturgia Pokrovan kirkossa; sen toimittavat isät Olavi Merras, Matti Lipitsäinen ja Aarne Ylä-Jussila.

RAIJA MUTANEN

■ Lappeenrannan ja Imatran ikonimaalarit järjestivät talven aikana maalattujen ikonien siunauksen ja yhteisen ohjelmallisen illanvieton, jossa esiintyi myös kuusi-vuotias Sofia Mörö.

■ Nelisenkymmentä maalaria eri puolilta seurakuntaa toi uudet ikoninsa siunattavaksi yhteiseen rukouspalvelukseen Nikolaoksen kirkkoon.

KAUKO PUSSINEN

■ Lasten pääsiäisenä linnoituksen mäki raikui iloisesta kellonsoitosta, kun lapset tarttuivat kellojen soittonaruihin.

KAUKO PUSSINEN

■ Ekumeenista tapahtumaa vietettiin 5.5. Lappeenrannassa yhdessä kaupungin luterilaisen seurakunnan kanssa. Isä arne Ylä-Jussila puhui seurakunnan puolesta, ja tilaisuudessa esiintyi myös kuoromme.

■ Lappeenrannan kirkkoon on hankittu uusi Kristuksen hautaikoni vanhan ja jo kuluneen tilalle. Uusi hautaikoni oli ensimmäisen kerran käytössä suuren perjantain jumalanpalveluksissa.

Parikkalan tsasounaan **MURTAUDUTTU**

Pääsiäisen jälkeen Parikkalan Johannes Kastajan tsasounaan murtauduttiin rikkomalla ikkuna ja tunkeutumalla sen kautta sisälle. Murron yhteydessä tsasounasta varastettiin ehtoollismalja, vainajienpöydän metallinen Golgata-risti alustoineen sekä suurehko riippulampukka.

Mediassa olleista tiedoista poiketen ehtoollismalja ei ollut hopeinen, vaan se oli valmistettu kullatusta messingistä. Lampukkaa lukuun ottamatta esineet olivat uusia, ja seurakunnan vakuutukset korvaavat sekä murron aiheuttamat vahingot että menetetyt kirkolliset esineet. Jo aiemmin tsasounasta oli siirretty pois historiallisesti arvokkaat esineet.

Seurakunnan kiinteistölautakunta on tehnyt päätöksen kirkkojen, seurakuntatalojen ja rukoushuoneiden turvallisuuden parantamisesta. Seurakunnan kirkoissa on jo nyt mm. murto- ja palohälytysjärjestelmät, jotka ovat suorassa yhteydessä aluehälytyskeskukseen.

Lappeenrannan hautausmaan **uusi ohjesääntö**

Kevään kokouksessaan 24.5.2011 seurakunnanvaltuusto on vahvistanut seurakunnan hautausmaata varten uuden ajanmukaisen ohjesäännön, joka otetaan käyttöön kesän aikana. Ohjesäännössä on huomioitu nykyinen hautausmaata koskeva lainsäädäntö, ja sen tarkoituksena on turvata hautapaikkojen saanti tulevaisuudessa, vanhojen historiallisten hautojen säilyminen ja riittävän rekisterin ylläpito varauksista sekä hautaoikeuden haltijoista. Hautausmaasta säädetään mm. laissa ortodoksisesta kirkosta ja hautausmailla.

TOIMENPITEET

Hautaoikeuden jatkaminen

Ennen vuotta 1986 käyttöönotettujen hautojen hautaoikeus on päättynyt. Ohjesäännön perusteella hautaoikeudeksi on määritetty 25 vuotta. Tällaiset haudat merkitään ja omaisia pyydetään ottamaan yhteyttä seurakuntaan, jotta hautaoikeutta voidaan jatkaa edelleen.

Hautaoikeudesta annetaan omaisille asianmukainen hautakirja ja samalla tarkistetaan, kenellä on ensisijainen oikeus tulla haudatuksi vapaisiin hautausmaihin esimerkiksi sukuhaudoissa.

Vanhojen hautapaikkavarausten vahvistaminen

Hautausmaalla on hyvin suuri määrä varattuja hautapaikkoja, ja seurakunnan rekisterissä ei ole säästösten vaatimia riittäviä tietoja varauksista ja kenelle ensisijaisesti hautausmaata on varattu. Myös nämä varatut hautapaikat merkitään ja varauksia pyydetään ottamaan yhteyttä seurakuntaan varauksien päivittämiseksi.

Hautapaikkojen varauksista annetaan asianmukainen hautakirja, johon merkitään, kenellä on ensisijaisesti oikeus tulla haudatuksi varattuun hautausmaahan.

Hoitamattomat haudat

Haudat, joiden hoito on olennaisesti laiminlyöty, merkitään. Mikäli hautoja ei hoideta tai niistä ei tehdä hoitosopimusta seurakunnan kanssa, hautapaikka katsotaan menetetyksi virallisen kuulumismenettelyn kautta.

Haudanhoitosopimukset

Hautaoikeuden haltijoilla on mahdollisuus tehdä seurakunnan kanssa haudanhoitosopimuksia kesähoitoon sekä viiden ja kymmenen vuoden sopimuksia.

Uuden hautausmaahan ohjesäännön käyttöönoton perusteella kukaan ei menetä omaisensa hautausmaata eikä ennakoon tehtyä varauksia, mikäli hautaoikeutta jatketaan tai varaukset vahvistetaan 31.5.2012 mennessä. Tästä annetaan erikseen virallinen kuulumus.

Pyydämme kärsivällisyyttä hautausmaahan uudelleenjärjestelyssä. Seurakunnan kirkkoherranvirasto ja seurakuntamestari auttavat ja neuvovat mielellään kaikissa hautausmaahan liittyvissä kysymyksissä. ■

Kesäaika alkoi Porista

Maaliskuisena ristin kumartamisen sunnuntaina varhainen aamuaurin-gon säteily osui kirkkaana Porin Pyhän apostolin ja evankelistan Johannes Teologin kirkon kupoleihin. Oli alkanut kesäaika.

Jo yöllä kellot oli siirretty tunnilla eteenpäin ja hyvissä ajoin liikkeelle lähtenyt Loimaan seudun tiistaiseuralaisia kuljettanut minibussi kaarsi kirkon viereiselle pairoitusalueelle.

Porilaisten ikioma hengellinen isä **Jorma Kudjoi** oli sunnuntaita edeltäneellä viikolla puhelimitse toivottanut vierailulle pyrkijät lämpimän sanoin tervetulleiksi Porin ja Porin kirkkoon.

”Onpa se kaunis”, kirkkoa tarkoittavien lausahdusten kera laskeutui tiistaiseuralaisjoukkomme bussista ja suuntasivat askeleet kohti kirkkorakennusta.

Heti eteiseen saavuttuamme meidät otettiin vastaan iloisin halauksin ja tulotöivotuksin.

Porin seudun tiistaiseuran toimeliaat emännät olivat hekin lähteneet liikkeelle varhain. Jotkut keittiöön, jotkut muihin palvelutehtäviin. Siksiäpä niin kirkko- kuin seurakuntasalikin olivat jo kauniina ja täydessä valmiudessa pyhän liturgian aloittamista varten.

Isä Jorman toimittama palvelus oli harjas ja mieleenpainuva. Ponomarinuorukaiset avustivat ja kirkkolaulua johti tuttu matkakanttorimme **Jouni Mäkelä**.

Loimaan seudun tiistaiseuralaisia Porin kirkossa isä Jorman ja kanttori Jounin kanssa.

Porin seudun ortodoksien rakkaus omaa kirkkoa kohtaan näkyi selvästi myös siten, että he runsaslukuisesti kirkon täyttäneen osallistuivat liturgiapalvelukseen.

Isä Jorman selkeä opetuspuhe ristin merkityksestä, niin oman kuin lähimmäistemmekin ristin kantamisesta kunkin elämäntilanteet huomioiden, oli hyvällä tavalla satuttava.

Liturgian päätyttyä siirryttiin seurakuntasaliin. Siellä kauniisti katetuilla noutopöydillä oli tarjolla monenlaista hyvää. Ruokailun ja kahvitte-lun ohessa oli mukava tervehtiä tuttuja, vaihtaa kuulumisia ja solmia uusia tuttavuussuhteita. Keskusteltavaa riitti yllin kyllin.

Aterioinnin jälkeen saimme me vieraat vielä tiistaiseura-aktivisti **Antero Luonilalta** tiiviin sanallisen tietopakettin sekä kirkosta että Porin seudun tiistaiseuran toiminnasta. Lähes henkeä pidätellen kuuntelimme, miten moniulotteista ja kattavaa toimintaa Porissa on.

Iloisina saatoimmekin todeta, että vierailustamme ei muodostunut mikään tavallinen retki, vaan todellinen opintomatka. Sydämelliset kiitoksemme teille rakkaat Porin seudun tiistaiseuralaiset!

■ **Ulla-Maija Lajunen**
pj. Loimaan seudun tiistaiseura

■ Porin kirkon ponomareita koulutettiin ensi kerran ipodiakonin tehtäviin toukokuussa. Nemanja Balcinin opastuksella perehdyttiin siihen, miten ipodiakonit toimivat piispallisissa jumalanpalveluksissa. Ipodiakonien tehtävä on auttaa liturgiassa piispaa pukeutumisessa ja muissa liturgisissa toimissa. Porissa ponomarit harjoittelivat huolella liturgian kaikkia yksityiskohtia. Jumalanpalveluspukujen pukeutumisjärjestys sekä pieni ja suuri saatto kirkkosalissa selkiytyivät nuorimmillekin ponomareille Nemanjan johdatuksella.

Stikarin eli perusjumalanpalveluspuvun viikkaamistakin harjoiteltiin. Vas. Joona Luonila, isä Jorma Kudjoi, Aleksi Luonila ja Teemu Lehtonen.

KUVAT: SIMO OJANEN

■ Kortteja ja pizzoja sekä monenlaista muuta herkkua ja silmäniloa luotiin äitienpäivän aattona Porin kirkossa, jonne oli saapunut mukaan neljätoista puuhakasta askartelijaa. Yhdeksänvuotias Josefiina ja seitsenvuotias Joachim taiteilivat äideille koreita kortteja Sirrka Grönlundin ohjauksessa.

Kirkonkellot ja ikonit koululaisten suosikit

■ Harri Stefanuksen luoma kattoikoni, Kristus Kaikkivaltias, sai iltisläisten niskanikamat lujille. Apulaisännöitsijä Antero Luonila esitteli kirkkosalia.

■ Tuohuksien sytyttäminen jännitti, mutta sujuihan se luontevasti.

Pojat hurmaantuivat kirkonkellojen soittamisesta ja tytöt ikonien kuvamaailmasta. Osapuilleen näin jakaantuivat mieltymykset, kun Porin kirkkoon saapui pääsiäisen tienoilla eri tilaisuuksiin yhteensä yli sata luterilaista koululaista.

Kirkkoon saapuivat ensin Käppärän lähikoulun ekaluokkalaisten virpomaan. Myöhemmin kirkkoon perehtyivät koulun viidesluokkalaisten ja harjoittelivat tietysti myös kellojensoittoa. Ja monet muutkin kirkossa kirkkaalla viikolla vierailleet saivat viikon aikana luvan tutustua Quasimodon ammattiin. Samaisen Käppärän koulun kuusi-

juhla pidetään joka kuudes vuosi ulkosalla Porin ortodoksisen kirkon tuntumassa. Näin jokainen ikäluokka saa kosketuksen kirkkoon.

Porin Leppäkorven koulun 1–2-luokkien iltapäiväkerholaisia opasti ikoneihin ja ortodoksisiin kaste- ja häämenoihin kirkkaalla viikolla apulaisännöitsijä **Antero Luonila**. Iltisryhmän ohjaajat **Paula Paija-Aho** ja **Svetlana Harrela** sanoivat, että oppilaiden kanssa tullaan jälkeensä takuuvarmasti keskustelemaan niin ikoneista kuin kirkonkelloistakin.

■ Teksti ja kuvat **Simo Ojanen**

Koululaisliturgia kokosi yhteen **ortodoksit** ja **luterilaiset** Porissa

■ Ensi kertaa ortodoksisessa kirkossa. Niemenkylän koulun oppilaat kuuntelivat korva tarkkana Nemanja Balcinin selostusta ikoneista ja palveluksien kulusta.

mutta matkojen järjestäminen Tampereelle on ollut hankalaa.

Ensi käynti Porin kirkossa

Opettaja **Kirsi Piittala** Luvian Niemenkylän koulusta kertoi, että lähes kaikki hänen oppilaansa olivat liturgiassa ensimmäistä kertaa.

– Emme valistaneet oppilaita ennakoon. Olemme selvittelleet lähinnä ortodoksien ulkoisia elementtejä ja etsineet eroja ja yhtäläisyyksiä luterilaiseen messuun. Kevään aikana aiomme työstää kuvaamataidon tunnilla ikoneita.

– Olimme Porin vierailuun varsin tyytyväisiä ja koimme olevamme tervetulleita kirkkoon, kiitteli Kirsi Piittala.

■ Teksti ja kuvat **Simo Ojanen**

Koululaisliturgiasta on tullut menestys Porin kirkossa. Pääsiäisen jälkeisellä kirkkaalla viikolla liturgiassa toteutui myös luontevasti kirkkojen välinen ekumenia. Palveluksen toimittivat isä **Heikki Honkamäki** ja isä **Jorma Kudjoi** sekä kanttori **Marianna Länne**. Luterilaisia koululaisia oli opastamassa kirkon muotoihin ja käytäntöihin nuorisotoimenohjaaja **Nemanja Balcin**.

– Koululaisliturgia toimitettiin Porin kirkossa nyt toisen kerran, kertoi ortodoksisen uskonnon opettaja **Riikka Joki**. – Liturgian

suosio on yllättänyt. Omista oppilaistanikin oli paikalla 27, ja kun Luvian Niemenkylän koko koulu halusi osallistua liturgiaan, oli läsnä luontevasti ekumeeninen henki. Ilahduttavaa on, että ortodoksien oppilasmäärä on hienoisessa kasvussa. Oppilaitten kanssa pohdimme toukokuussa muun muassa pääsiäisen jälkeistä elämää ja juhla-kautta.

– Nyt alkanutta liturgiaperinnettä kannattaa ilman muuta jatkaa Porissa, vakuutti **Riikka Joki**. – Meillä on toki ollut pysyvä kutsu koululaisliturgioihin Tampereen kirkkoon,

■ Isä Heikki Honkamäki jakamassa pyhää ehtoollista lapsille.

Karjalaiset ja koululaiset virpomassa Porin kirkossa

Virpovitsat olivat keskeisessä roolissa Porin kirkossa pääsiäisenä.

Palmusunnuntain aattona oli perinteinen virpovitsojen siunaus, jonka toimitti isä **Jorma Kudjoi**. Kirkossa tapahtumaa oli seuraamassa nelisenkymmentä henkeä.

Suuren viikon tiistaina Porin kirkkoon

kokoontui vuosi sitten 70-vuotisjuhliiaan vietänyt Porin Karjala-Seuran väkeä julkistamaan vuoden virpoojaa.

– Olemme herättäneet henkiin vanhan karjalaisen virvontaperinteen, jossa vuosittain virvotaan sukujuuriltaan karjalainen tai karjalaista perinnettä edistänyt henkilö, ker-

toi seuran puheenjohtaja **Tapani Liski**.

– Ensimmäisenä virvottiin vuonna 2003 kaupunginjohtaja **Martti Sinisalmi**, jolla oli keskeinen osuus uuden ortodoksisen kirkon saamisessa Poriin. Virvottavia on ollut vuosien saatossa muun muassa nykyinen luterilainen arkkipiispa Kari Mäkinen ja Porin kaupunginjohtaja **Aino-Maija Luukkonen**.

Varhemmin virvonta tapahtui vapaaehtoistoimintakeskus Liisassa, ja tapahtumassa oli mukana useimmiten Herralahden koulun oppilaat. Nyt haluttiin järjestää tilaisuus ortodoksisessa kirkossa, jossa virpovitsat liittyvät luontevasti palmusunnuntain tapahtumiin. Kirkon tuntumassa sijaitsevan Käppärän alasteen ekaluokkalaiset saatiin mukaan tilaisuuteen, jossa lapset lausuiivat karjalaisia virpoloruja vuoden virvottavalle, tohtori **Riina Haanpäälle** Porin yliopistokeskuksesta.

– Porin Karjala-Seurassa iloitaan siitä, ettei seuran jäsenmäärä ole vuosien saatossa vähentynyt, kertoi Tapani Liski. – Seurassa on 300 jäsentä, ja viime vuonna mukaan liittyi 30 uutta toimijaa.

■ Virvon varvon... Käppärän koulun ekaluokkalaiset lausuiivat virpoloruja vuoden virvottavalle, tohtori Riina Haanpäälle.

■ Siunatut virpovitsat odottivat noutajiaan Porin kirkossa.

■ Teksti ja kuvat **Simo Ojanen**

Isä Jorma Kudjoi:

Touonsiunaus hohdokkain ekumeeninen perinne Porissa

Isä Jorma Kudjoi kertoo, että Porissa on kirkkojen välistä ekumeniaa harjoitettu jo vuosikymmeniä.

– Mielestäni hohdokkain ja koskettavin ekumeeninen perinne on ollut yhdessä Ahlaisten luterilaisen kirkkoherra Heimo Hietaisen kanssa jo kymmenen vuoden ajan toimitettu touonsiunaus. Luonnon keskellä kaikki virittyvät uuteen kesään rukoillen ja siunaten. Vastaavasti syksyllä kirkossamme on syksyn sadon ekumeeninen siunaus ja rukoushetki.

Isä Jorma tähdentää, että Ortodoksinen kirkkomme ja Porin Karjala-Seura ovat olleet läheisessä yhteistyössä vuosikymmeniä.

– Karjalaisten mukana saapui Porinkin seudulle monia ortodokseja ja kirkkokuntien välinen ekumeeninen yhteiselo sujui luontevasti. Monet Karjalasta kotoisin olevat luterilaiset papit osallistuivat säännöllisesti kirkkomme palveluksiin jo 1970-luvulta lähtien.

Muistotilaisuuksia, kursseja ja messuja

Isä Jorma sanoo, että porilaiset ylistävät meidän Johannes Teologin muistolle pyhitet-

■ Isä Jorma Kudjoi on tyytyväinen ekumeenisiin toimintoihin Porissa.

tyä kirkkoa ja sen kodikkuutta ja kauneutta.

– Niinpä luterilaisten muistotilaisuuksia on ollut kirkkomme tarjolla monin verroin enemmän kuin niitä kyetään vastaanottamaan. Nyt tilaisuuksia voi olla korkeintaan yksi viikossa.

– Eurajoen kristillinen kansanopisto järjestää vuosittain ikonimaalauskurssin, jonka tyyssijana on ollut luontevasti Porin kirkko. Kirkossamme toimitetaan kerran kuussa myös katolinen messu.

– Kirkkomme sai vieraakseen viikkoa ennen pääsiäistä peräti 16 eläkkeellä olevaa

luterilaista sielunpaimenta. Papit tutustuivat kirkkomme, ja iltapäiväkahvin aikana vieraat ihmettelivät sitä, kuinka meidän ortodoksinen kirkkomme on säästynyt kuuhunnalta ja ongelmilta. Miten on mahdollista, että luterilaisen kirkkokunnan väki vähenee ja ortodoksien lisäänty...
– Kirkkomme 2000 vuotta vanha traditio on lujittanut ja vahvistanut meitä niin sisäisesti kuin ulkoisesti, tähdensi vastauksessaan isä Jorma vierailleen.

■ Teksti ja kuva **Simo Ojanen**

■ Jatkojatkis pidettiin Turun Paattisissa 26.-27.3. yhdessä Hämeenlinnan ja Tampereen seurakuntien kanssa. Leiriläiset yhteiskuvasa Turun kirkon edessä.

■ Koululaiset Valamossa 30.3.-1.4. Yhteiskuva arkkipiispan Sergin kanssa päätalon edessä.

■ Loimaan ikonikerho toi siunattavaksi ikoneita Loimaalla toimitettuun liturgiaan.

■ Metropolia Ambrosius toimitti papiston kanssa palmusunnuntain palveluksen Turussa.

■ Turun koululaisten kirkkopäivä:] Jälleen koululaiset täyttivät kirkon ja seurakuntatalin kirkaalla viikolla, kun Turun alueen koululaisille järjestettiin kirkkopäivä.

■ Turun kirkon Vapahtajan hautauskuvan kukkalaitteen valmistusta seurakuntatiloissa, (vas.) Maija, Grönlund, Karoliina Schauman, Alla Laaksonen ja Valerija Kouru.

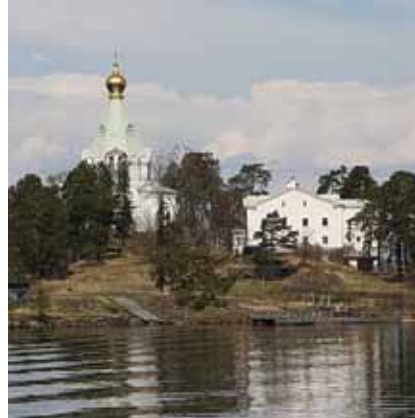

■ Runsas joukko lapsiperheitä osallistui jo perinteeksi muodostuneeksi lasten pääsiäisen viettoon toisena pääsiäispäivänä.

■ Raumalla järjestettiin 18.5. ensimmäistä kertaa koululaisille oma kirkkopäivä. Kaukaisimmat osallistujat tulivat Kokemäeltä saakka. Tulevina vuosina kirkkopäivä järjestetään ainakin kerran vuodessa.

Asiantuntijan matkassa

Arkkipiispa Leo

Piispa Arseni

Jyrki Härkönen

Jokiristeily Moskovasta Pietariin

4.-11.7.2011 alk. 998 €

Moskova, Ugliits, Jaroslavl, Tserepovets, Volga, Ääninen, Syväri, Laatokka, Pietari.

Asiantuntijoina mm. piispa Arseni, dosentti, arkeologi Pirjo Uino, emerituspiispa Voitto Huotari.

Yhteistyössä myös Valamon luostari

Jokiristeily Volga - Don

18.-26.9. alk. 1198 €

Pietari, Nizhny Novgorod, Kazan, Samara, Saratov, Volgograd, Donin Rostov.

Asiantuntijoina mm. arkkipiispa Leo, risteilyisäntä Jyrki Härkönen, evl Ilmari Hakala ja Leena Hakala.

Laatokan Vanha Valamo

25.-27.7. 410 €

Majoitus luostarin hotellissa.
Asiantuntijaopas Jyrki Härkönen.

Tilaa esite - Asiantuntijan matkassa

Lomalinja

Asiantuntijan matkassa®

www.lomalinja.fi

p. 010 289 8100

Puhelut 8,21 snt/puh + 17,04 snt/min.

Pöytäkirja 14/09/05

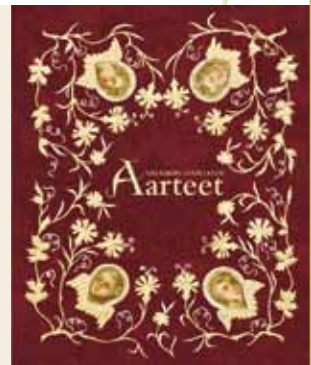
Kaukana arjen kiireistä.

Tervetuloa Valamon kesään!

Tule nauttimaan levollisesta ilmapiiristä ja luonnon rauhasta. Kesäyöt luostarissa alk. 27 euroa/hlö. Pääset mukavasti ja ekologisesti bussilla – suora yhteys Helsingistä päivittäin.

KIRJAUUTUUS NYT SAATAVILLA:
Valamon aarteita -taidekirja

Uutuuskirjan saat paitsi Valamosta, myös Valamon nettikaupasta www.valamo.fi sekä Helsingin Tuohus-myymälistä, Liisankatu 29. Molemmissa myös ikoneja, kirjallisuutta, musiikkia ja luostarin omia tuotteita. Nyt kirjatarjouksia, tule ostoksille!

Valamontie 42
79850 Uusi-Valamo
Puh. (017) 570 111
valamo@valamo.fi
www.valamo.fi

Luonamme löydät minä kiireelle kadotit.

Lapset ja nuoret

Lastensivujen toimitus:
Leena Lomu, puh. 040 707 6715,
leena.lomu@hotmail.com

Vierasperäiset sanat lyhyesti:

ekumenia (oikouménē)
kirkkojen maailmanlaajuinen yksyys

ekumeeninen (oikumēni)
koko valtakunnan

ektenia (ektenís)
pitkä, laaja,
toistuva rukous

epistola (epistolí)
kirje Uudesta testamentista

ezkaristia (ezkharistía)
kiitos, ehtoollinen

Kirkkolaulumme perustuu kahdeksansäveljärjestelmään. Yksi sävelmä on käytössä viikon ajan, ja jumalanpalvelukset lauletaan aina tällä määrätyllä sävelmällä. Mikä vierasperäinen sana tarkoittaa samaa?

Viivaa yli A, B ja U, niin se selviää.

A U B O U K A T O U B E A B H A B O B U S

Täydennä puuttuvat kirjaimet (Joh. 17:21):

_i_ä ruk_il_n, et_ä he k_ikki
ol__vat yhtä, n_in ku_n s_nä I_ä,
o_et m_nus_a ja m_nä s_nu_sa.

Väritystehtävä

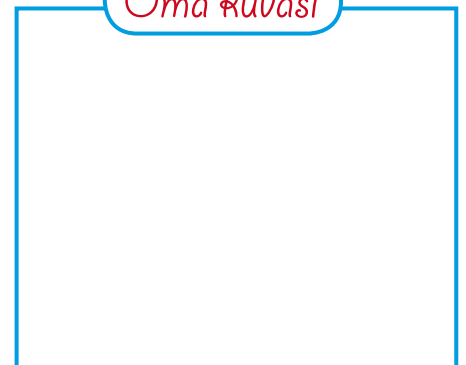
Yhdistä oikein

HERODIAS	"kansojen paljouden isä" – ensimmäinen patriarkka
MIRJAM	Jeesus oli ajanut ulos hänestä 7 pahaa henkeä
KAIN	Mooseksen veli – rauhaa rakastava puhemies
ABRAHAM	Aadamin ja Eevan esikoinen
AARON	Johannes Kastajan mestauksen aiheuttaja
MAGDALAN MARIA	Mooseksen sisar – kaunisääninen naisprofeetta

Alapuolelle on asetettu rinnakkain
Vanhan testamentin ylipappi,
1960-luvun kotirouva, buddhalainen
munkki ja pikkuinen vauva.
Jumalan valtakunnassa kaikki
ovat samanarvoisia.
Piirrä oma kuvasi tyhjään kohtaan.

Oma kuvasi

HANSKI & MINTTU

DUO

Tommas Hyödynen

MONIA EKSYTTÄVÄT VALEMESSIAAT

HIII! MEISTÄ ON TEHTY TÄYSIN UUDENLAINEN SARJA, JOTA SE RUOHOLAN JENGI EI MISSÄÄN VAIHEESSA KESKEYTTÄ!

JA SARJIKSEN KOKO ON NÄKÖJÄÄN KASVANUT SEN VERRAN PALJON, ETTÄ LENSIMME PIHALLE LASTEN JA NUORTEN PALSTALTA.

HETKINEN... MIKSI MINULLA ON SILMÄLASIT?!

JOTTA NÄKISIT PAREMMIN?

SHERLOCK! TARKOITIN, ETTÄ... IHAN SAMA! YRITETÄÄN NYT KEKSIÄ LUKIJOILLEMME JOITAKIN KIVAA ENNEN KUIN RUUTUMME LOPPUVAT KESKEN TÄMÄN RUUDUN JÄLKEEN ON ENÄÄ 5 RUUTUA AIKAA.

NO MITÄS KIVAA ME KEKSITTÄISIIN?

ÖÖ... NO LUVETAAN VAIKKA RAAMATTUA... PÄLÄ PÄLÄ PÄLÄ...
 "JEESUS VASTASI: "VAROKAA, ETTÄ KUKAAN JOHDA TEITÄ HARHAAN. MONET TULEVAT ESIINTYMÄÄN MINUN NIMELLÄNI, HE SANOVAT: 'MINÄ OLEN MESSIAS', JA EKSYTTÄVÄT MONIA." (MATT. 24:4-5)

HERÄTYS!
 HÄ?? MITÄ??

NYT ON JO NELJÄNNEKSI VIIMEINEN RUUTU MEHOSSA! JOS ME EMME PIAN...

我はメシアなり!
 ハーツハツハツハ!

KUKA SE OLI?? MI... MITÄ HÄN OIKEIN SANOI??

TÄSTÄ TULEE PIIIIITKÄ SARJA...

*Kiittäkää Herraa,
aurinko ja kuu, taivaan tähdet,
lauluin ylistäkää häntä iankaikkisesti.*

Kahdeksas oodi, 62-63,
Psalmit Septuagintan mukaan

Tilauslipuke

ANALOGI

Huomaa, että seurakunnan jäsenenä saat lehden lahjana
ORTODOKSINEN SEURAKUNTALEHTI

TILAA itsellesi tai ystävällesi lahjaksi ANALOGI 21€/vuosi

Lehden saaja

Lähiosoite

Postinumero

Postitoimipaikka

Maksaja (ellei saaja)

Lähiosoite

Postinumero

Postitoimipaikka

I. luokan
posti-
merkki

ANALOGI

Tampereen ortodoksinen seurakunta
Suvantokau 10 A
33100 Tampere